

Nepriklausoma



Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 22 (46-tieji metai) * 1986 m. GEGUŽĖS – MAY 29 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220

50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

(h.n.)

BRITŲ MINISTERĖS PIRMININKĖS VIZITAS IR PATARIMAI IZRAELYJE

Didžiosios Britanijos ministrė pimininkė Margaret Thatcher oficialaus vizito Izraelyje proga, vienoje savo kalboje pasiūlė Izraelio vyriausybei praveisti laisvus rinkimus pusantro milijono palestiniečiams, šiuo metu gyvenantiems Gazos rėžyje ir Vakariniame Jordano upės krante. Tuose rinkimuose, anot Thatcher, palestiniečiai galėtų laisvai išsirinkti iš nuosakesniųjų palestiniečių tarpo burmistrus ir sudaryti autonomines savivaldybes. Izraelio gynybos ministris Y. Rabin tą jos pasiūlymą atmetė, nurodydamas, kad būtų keista praveisti laisvus rinkimus tarp arabų Izraelyje, kai tuo tarpu nė viename arabų krašte nėra laisvai išrinkto burmistro. Be to, Rabin pastebėjo, Izraelis laukia iš Europos valstybių ne kritikos, bet konkrečios piniginės pagalbos, kuri padėtų pagerinti palestiniečių arabų gyvenimą.

Ministrė pirmininkė Thatcher vėliau priėmė britų ambasadoje Jeruzalėje palestiniečių delegaciją. Palestiniečių vadai savo prašyme reikalauja, kad betkuriuose Vidurinių Rytų taikos pasitarimuose oficialiai dalyvautų ir Palestinos Išlaivimo Organizacijos (PLO) atstovai. Įteikdami dokumente taip pat pasmerkiamas amerikiečių Libijos bombardavimas. Thatcher, atsakydama palestiniečiams nurodė, kad PLO dalyvavimas pasitarimuose priklauso nuo to, ar ši organizacija sutinka atsakyti terorizmo ir ar sutinka priimti Jungtinių Tautų rezoliuciją Nr. 242, kuri pripažįsta Izraelio valstybei teisę egzistuoti.

AMERIKA PAGERBĖ ŽUVUSIUS VIETNAMECŲ

Švenčiant gegužės mėn. 26 Prisiminimo Dieną (Memorial Day) JAV-se buvo įrašyta dar 110 pavardžių paminkle, skirtame žuvusiems Vietnamo kare. Juodoje granito sienoje, kuri pastatyta Washington'e, dabar yra iškalta 58,132-jų vyrų ir moterų pavardės, kurie krito arba dingo be žinios Vietname. JAV prezidentas Reagan'as savo kalboje ypatingai išskėlė to karo dalyvius, pastebėdamas, kad jie kovojo už Ameriką, nors namuose prieš juos buvo demonstruojama ir daugelis amerikiečių jų nepalaikė.

BROLŽUDIŠKOS SKERDYNĖS BEIRUTE NESIBAIGIA

Atrodo, kad po visų tarpusavių kovų, Izraelio okupacijos ir vėl atsinaujinusios kovų tarp krikščionių falangistų ir įvairių grupių islamo pasekėjų Beiruto mieste, negalėjo išlikti nė vieno sveiko pastato ir nė vieno

gyvo žmogaus. O pasirodo, kad ir vienu ir kitu dar esama. Štai, per paskutines kelias dienas ir vėl buvo Libano sostinėje išsprogdinti dinamito prikrauti sunkvežimiai bei automobiliai. Sprogimuose sunaikinta keliolika pastatų ir žuvo keliasdešimt civilių žmonių. Sprogimai įvyko krikščionių apgyventoje Beiruto miesto dalyje.

VISDĖLTO PROTESTUOTI VERTA

Kai amerikiečių NBC televizijos tinklo stotys neperseniausiai viename jų serijinio filmo "Highway to Haven" epizode niekšą nacį pavadino Jan Baltic vardu, lietuviai, latviai, estai ir taip pat kitų mažumų atstovai ėmė siųsti NBC protesto laiškus bei telegramas, nurodydami, kad tokia pavardė ir toks vardas labai aiškiai įžeidžia, užgauna ir bereikalingai šmeižia pabaltiečius, sukeldami ne tikrai nepagrįstus įtarinėjimus, bet ir kiršindami vienas mažumą prieš kitą. Pradžioje ir filmo gamintojas aktorius Michael London ir NBC atstovai laikėsi gana kietai, aiškindamiesi, kad tokiu vardu ir tokia pavardė nė vieno nenorėtų įtarinėti ar užgauti, kad tai esąs tikrai paprastas atsitiktinumas. Tačiau vėliau NBC visdėlto apsigalvojo. Ir štai "Drauge" (1986.V.17 numeryje) pranešama, kad š.m. balandžio mėn. 23 d. rašytame laiške NBC televizijos tinklo direktorė Vera F. Wells praneša Baltų Laisvės Lygos vicepirmininkui dr. A. Blakiui, kad to filmo gamintojas Michael London nusprendė pakeisti įžeidžiantį dialogą ir vietoje "Jan Baltic" naudoti kitą vardą.

Šis atsitikimas įrodo, kaip svarbu reaguoti į įvairius užgauliojimus, įžeidinėjimus arba iškreiptas ir net melagingas žinias bei piktas užuominas prieš lietuvius ir Lietuvą. Jeigu pakankamai daug asmenų rašo, tie, kuriems reikia, išgirsta ir klaidas atitaiso. Dėl aukščiau minėto NBC iššūkimo mūsų žiniomis, reagavo laiškais ir telegramomis ir Kanados lietuviai, tarpe jų ir montrealiečiai.

CHULIGANIZMAS IR SPORTAS

Tai, deja, ne pirmas (ir tikriausiai, ne paskutinis) įvykis, kad sportu prisidengia įvairūs patamsių gaivalai, didmiesčių padugnės ir šiaip jau nedakepę ir neišauklėti pusaugliai bei paaugliai. Taip Montrealyje įsisiūbavę ir alkoholiu pasistiprinę, neva tai lėdo rutulio komandos "Les Canadiens" Stanley taurės laimėjimą švenčiantys panašūs piliečiai ėmė deginti St. Catherine gatvėje, pačiame miesto centre, laužus, daužyti maši-

KLB KRAŠTO VALDYBOS VEIKLA

1986-tieji metai atnešė KLB Krašto Valdybai naujų projektų bei sričių, kuriomis reikia rūpintis, šalia įprastų parengimų bei klausimų, kuriais kasmet tenka daryti sprendimus.

- 1988 metais bus ruošiamas Tautinių Šokių šventė, ir jau pasitarus su JAV atstovais, užangažuotos patalpos Hamiltone. Ten sudarytas rengėjų komitetas, kuriam pirmininkauja dr. V. Kvedaras. KLB Kultūros Komisijos pirmininkė Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė atstovauja KLB valdybai tame komitete.

- Kultūros Komisija, vykdydama Krašto Tarybos 1984 m. nutarimą steigti archyvą, paskyrė tam reikalui archyvų specialistę Rasą Mažeikaitę. Ji apibūdino projektą Krašto Valdybai ir parodė braižinį Anapilio Sodybos siūlomų patalpų priestate, kuris bus statomas 1987 metais. Projektas buvo Valdybos priimtas ir R. Mažeikaitė įgaliojta ir toliau tvarkyti turimą medžiagą, tartis su žinovais ir besidominčiais asmenimis. Galutinį projektą bei sumatą ji pristatys KLB Tarybos sesijai ateinantį rudenį.

- Kultūros Komisija suorganizavo Toronto "Gintaro" Ansamblio ir "Vaivorykštės" tautodailės parodos kelionę į EXPO 86 Vankuveryje. Tam reikalui Krašto Valdyba paskyrė \$250 "Vaivorykštei", \$1000 "Gintarui" ir \$1000 taip pat Toronto "Atžalynui", kuris irgi keliaus į Vankuverį šią vasarą.

- Visuomeninė veikla rūpinasi tos Komisijos pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė, kuri atstovauja KLB Valdybai Baltų Federacijoje ir kitose politinio pobūdžio organizacijose. Šiuo metu planuojama "INTERNATIONAL BLACK RIBBON DAY" RUGPJŪCIO 23 d., kada bus paminėta Hitlerio ir Stalino sutarties data pavergti Pabaltijo tautas už Geležinės Uždangos.

- VISI BUS RAGINAMI DĖVėti JUODUS KASPINUS IR DALYVAUTI DEMONSTRACIJOSE, KURIOS BUS ORGANIZUOJAMOS VISAME LAISVAME PASAULYJE. Auksos bus renkamos padengti reklamų išlaidas televizijoje ir spaudoje.

- Toronto BIRŽELIO TRĖMIMŲ minėjimas įvyks BIRŽELIO 13 d. Šiais metais PABALTIEČIAI BUS SKATINAMI BADAUTI DVIDEŠIMTS KETURIAS VALANDAS, NUO 13 dienos vakaro iki 14 dienos vakaro, IR PASIRAŠYTI PAŽADŲ KORTELES. Tuo būdu bus įmanoma sužinoti badavusių skaičių ir atkreipti dėmesį į mūsų tautų didį nuskriaudimą.

- Šiomis dienomis pravedamas gyventojų surašymas. KLB RAGINA VISUS LIETUVIUS PAŽYMėti "LITHUANIAN", KUR TIK ANKETOSE KLAUSIAMA APIE VARTOJAMĄ KALBĄ IR KILMĘ, KAD NEBŪTUME PRISKAITYTI KAIP "OTHER" KANADOS STATISTIKOJE. Taip pat bus galima tiksliau sužinoti, kiek lietuvių gyvena šiame krašte.

- KLB Švietimo Komisija vėl šią vasarą siųs kiek įmanoma dalyvių į Kent State universiteto kursus. Komisijos pirmininkas Vytautas Bireta praneša, kad didelis skaičius lituanistinių mokyklų mokinių dalyvavo poezijos ir prozos konkurse, kuriems bus išdalinta \$2000 premijų.

- Šią vasarą MAIRONIO Mokyklos sudarytas komitetas ruoš lietuvių kalbos programą 4 - 10 skyriams. Mokytojų Suvažiavimas įvyks Toronte birželio 7 dieną.

- KLB Krašto Valdyba su malonumu sutiko Daivą Piečaitę, perėmusią KLJS pirmininkės pareigas, ir tikisi, kad artimiausiu laiku bus paskirtas naujas KLJS atstovas - vė Krašto Valdybos posėdžiuose dalyvauti.

- Sporto srityje, Kanados Sporto apygardos vadovas E. Štravinskas praneša, kad vyksta ne tik sėkmingos sporto šventės, pvz., Hamiltone gegužės 2-4 d.d., bet ir nauji sportai įtraukiami į turnyrus, kaip "skvašas" ir "raket-bolas".

- Vasarai artėjant, Krašto valdyba dar sukvies rinkiminę komisiją išrinkti naują Krašto Tarybą rudenį. Tada ir valdybos kadencija baigsis - Naujosios Tarybos pirmoje sesijoje vyks rinkimai. Datos bus praneštos artimoje ateityje.

RSJ

nas, vėliau ir vitrinas bei vogti iš krautuvų visokias prekes.

Po kelių valandų tokio "sportiško entuziazmo", iš keliolikos krautuvų buvo išvogtos visos prekės, išdaužyti visi langai ir sunaikinti visi parduotuvių įrengimai. Policija kažkodėl į nusikaltimo vietą atvyko labai pavėlavusi, kai jau visa buvo išvogta ir sunaikinta. Šio išvogimo įvykio (iš šeštadienio į sekmadienį, t.y. gegužės 24-25) neįstengė uždaryti nė pirmadienio priešpie-

te įvykęs milžiniškas oficialus paradas, sutraukęs į gatves apie pusę milijono žiūrovų. Ir šio parado metu betgi netrūko girtų ir atvirai girtaujančių, taip pat ir tokių, kurie mėtė į minią tuščius alaus butelius pro langus ir nuo stogų.

MILIJONAI BĖGO, SPORTAVO IR LAIKĖ RANKAS, KAD PADĖTŲ VARGSTANTIEMS

Manoma, kad apie 20 milijonų bėgo ir kitaip sportavo net 76-šiose valstybėse, kad surinktų pinigų padėti badaujančiai Afrikai. Pagrindinis organizatorius šio įvy-



KLB TARYBOS NARIŲ SUVAŽIAVIMO DALYVIAI
MONTREALYJE, 1985 metų rudenį. Nuotr. L. Staškevičius.

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

KLB Švietimo Komisija ruošia Kanados Lituanistinių Mokyklų mokytojų suvažiavimą 1986 m. BIRŽELIO mėn. 7 d. Toronte, Lietuvių Namuose, Pensininkų Kambarėje. Registracija 9:30 val.ryto.

Paskaitas skaitys Laima Beržinytė - "Svetimos Kalbos Dėstymas", Lana Valdilienė - "Antros Kalbos Dėstymas Maironio Mokykloje", Zita Krukonienė - "Lietuvių Literatūros Dėstymas Vyresniuose Skyriuose".

Bus diskutuojama KLB Švietimo Komisijos parašyta jaunesniesiems skyriams programa ir svarstoma programa vyresniems skyriams, kuri bus rašoma šią vasarą.

VISI LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJAI
YRA PRAŠOMI DALYVAUTI. KLB Švietimo Komisija

TELEVIZIJOS STOYS PAPRAŠYTOS TIKSLUMO

Nuo sudegusios atominės jėgainės Sovietų Sąjungoje sklindant krituliams į plačius kraštus, JAV televizijos stotys nebuvo tiksliai kaip kuriuose savo pranešimuose. Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Teodoras Blinstrubas raštu kreipėsi į CBS, WGN, ABC ir NBC televizijos programų centrinės įstaigas, atkreipdamas dėmesį, jog kalbant apie atominės kritulius iš Sovietų Sąjungos, reikia minėti ir Lietuvą, kurią tie krituliai pasiekė, nešami net į Skandinaviją. Be to, priminė, kad rodant televizijoje Europos žemėlapius, reikia rodyti ir atskirai atžymėti Pabaltijo valstybes. Jų įjungimo į Sovietų Sąjungą JAV nepripažįsta, o Valstybės departamentas yra paskelbęs potvarkį, kad tie kraštai žemėlapiuose turi būti atitinkamai atžymimi.

KOALICIJA KONSTITUCINAM TEISINGUMUI

Jungtinėse Amerikos Valstybėse veikia vadinama COALITION FOR CONSTITUTIONAL JUSTICE AND SECURITY, kuri ypač rūpinasi, kad keliameose dėl nacių nusikaltimų byloje nebūtų pažeidžiamos JAV pilietybės gavusių asmenų teisės ir būtų griežtai laikomasi JAV konstitucijos bei nebūtų leidžiama OSI įstaigai sėbrauti su KGB. Ši koalicija gegužės 7 d. Washington'e sušaukė etninių, politinių, visuomeninių grupių, veteranų ir tikiybinių bendruomenių atstovus pasitarimui. Iš lietuvių jame dalyvauti buvo paprašytas Amerikos Lietuvių Tarybos (ALT) atstovas Washington'e dr. J. Genys.

REIKALAUJA IŠTIRTI OSI VEIKLĄ

Etninių grupių sąjunga, pasivadinsi National Confederation of American Ethnic Groups, balandžio 21 d. priėmė rezoliucijas, kuriose pasisakoma prieš Žmogaus Teisių varžymą komunistiniuose kraštuose, ypač pasireiškusį Rumunijoje, persekiojant tikinčiuosius ir tautines mažumas. Reikalauja suspenduoti palankų Rumunijos traktavimą muitų srityje. Taip pat reikalauja praveisti investicijas OSI įstaigos eiklos ir darbo metodų, ypač kad liečia pilietybės atėmimą. Reikalauja duoti teisę tokiuose teismuose galimybę pasirinkti prisiekusiųjų teisimą. Pagaliau tose rezoliucijose, kurių tekstą atsiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai, pabrėžiama, kad JAV ratifikavęs genocido konvenciją, pačios JAV turi jurisdikciją teisti amenis, padariusius nusikaltimus prieš žmoniškumą ir nėra reikalo tariamus karo nusikaltėlius perduoti teisti kitiems kraštams.

kio, pavadinto Sport Aid tuose Sport Aid bėgimuose vardu, buvo airis rock muzikantų dalyvavo kiek mažiau žmogų daininkas Bob Gedolf. nių, nes tuo pačiu metu vy- Bėgikai bėgo 266-šiuose pa-ko minias sutraukusi Hands saulio miestuose, tarpe jų Across America demonstra- 200,000 vien tikiai Londone, cijos, kai keli milijonai ame- apie 50,000 Barcelonoje ir rikiečių tuo pačiu metu lai- apie 10,000 Budapešte. Jung. kė rankas nuo Atlanto iki tinėse Amerikos Valstybėse (nukelta į 2 psl.....)

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 20
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

(.....atkelta iš 1 psl.)

Pacifiko. Šios manifestacijos tikslas buvo sukelti pakankamai lėšų, kad būtų galima padėti pačiose JAV-ėse į vargą patekusiems amerikiečiams. Demonstracijoje dalyvavo ir pats prezidentas Reagan'as su žmona.

SACHAROV'O ŽMONA GRĮŽTA SOVIETŲ SAJUNGON

Yelena Bonner, 64 metų amžiaus, išbuvusi JAV-se beveik šešerius mėnesius, atskrido į Paryžių ir iš čia birželio 2 d. skris atgal į Maskvą. Iš Maskvos ji vašiuos į Gorky miestą, kur jos vyras, garsusis fizikas ir disidentas Andrei Sacharov'as ir ji pati, turi gyventi namų arešte. Jai Bostone buvo padaryta širdies operacija, taip pat ir akių operacija, ir ji tame mieste palieka savo 86 metų motiną, du vaikus ir tris vaikaičius. Anot jos pačios, ji negrižtu į Sovietų Sąjungą ir liktu gyventi laisvėje, jeigu nemylėtų savo vyro. Atskridusi Paryžium, ji nedarė jokių pasikalbėjimų su reporteriais, nes tokio pasižadėjimo reikalavo Maskva, prieš ją išleisdama į laisvuosius Vakarus.

PREZIDENTO REAGAN'O AKIBROKŠTAS MINISTERIUI PIRMININKUI MULRONEY

Vos pasitarimams tarp kanadiečių ir amerikiečių dėl laisvesnės prekybos prasiidėjus, lyg žaibas iš giedro dangaus Kanados vyriausybę pasiekė žinia, kad prezidentas Reagan'as pasirašė įstatymą, kuriuo uždedamas specialus 35% tarifas Kanados raudonųjų tujų (red cedar products) gaminiams. Tarifas uždedamas 2½ metų.

Užsienių reikalų ministris Joe Clark šį netikėtą antausį pavadino išsišokėlišku bei neapgalvotu veiksmu, (eccentric and erratic act). Clark taip pat užtikrino reporterius, kad šis uždėtas mokestis bus bandoma atitaisyti arba griebtis kokių nors priešingų priemonių. Panašiai pasisakė ir Brian Mulroney. Laikraštį spausdinant, smulkesnių žinių apie tai, ką ketina daryti Kanados vyriausybė, dar nebuvo.

LIETUVIAI NUTRAUKIA "NATIONAL GEOGRAPHIC" PRENUMERATĄ

Kovo mėn. ELTOS numeryje buvo išspausdintas Antonio Sniečkaus raginimas protestuoti "National Geographic" žurnalo redakcijai dėl jos atsisakymo informuoti savo skaitytojus apie Lietuvą. Į tą raginimą atsiliepė Jamaica Plain (Ma) gyventojas Anthony Mickunas, kuris pranešė žurnalui, kad jis dėl to nebeatnaujins prenumeratos.

(IŠ "Baltic Bulletin")

LENINO PREMIJOS LAIMĖTOJAS MIRĖ KALĖJIME

Dr. Johannes HINT, žinomas estų fizikas ir Žmogaus Teisių Gynimo Grupės narys mirė Estijoje, Žiauriam Sovietų kalėjime "Baterija" Tallinn'e, 1985 m. rugsėjo mėn. 5 dieną.

Palaidotas rugsėjo 10 d. Laidotuose dalyvavo daugiau kaip 300 žmonių. Sovietų valdžia buvo leidusi tik 20-čiai jo kolegų dalyvauti. Nors buvo matomi milicijos fotografai, daug daugiau kolegų atvyko į laidotuves iš Konstruktijos ir Technologijos Įstaigos, kur dr. Hint'as dirbo direktorium-reikalų vedėju.

Kuomet dr. Hint'as nuteisė 1983 m., jis buvo blogos sveikatos, 69 metų amžiaus. Nebuvo manyta, kad pajėgtų pergyventi kalėjimo bausmę.

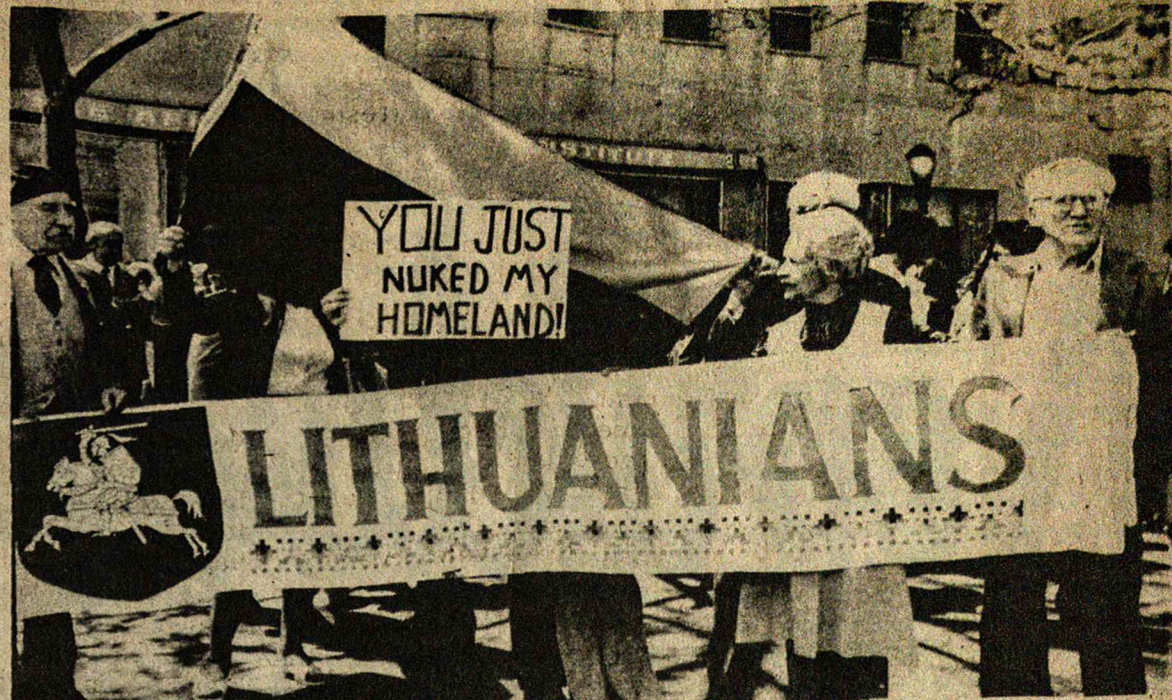
Dr. Hint'as buvo nubaustas kartu su kitais 9 estais remiantis sufabrikuotais kaltinimais "valstybės turto išievojimu". Prokurorai negalėjo pristatyti pakankamai apkaltinamųjų įrodymų, pagal estų teises žinovų pasisakymus laisvame pasaulyje. Seši iš nuteistųjų dirbo toje pačioje įstaigoje, kaip dr. Hint'as.

Buvo patiekta 18 kaltinimų, dr. Hint'ui pridėta kaltinimas ir už "antisovietinį kiršinimą ir propagandą". Darant kratą jo namuose, buvo rasta pagrindžio spaudos. Ji apkaltino kai kurių straipsnių autorystę toje spaudoje.

Teisme buvo liudininkų, kurie tvirtino, kad dr. Hint'as yra antikomunistas ir kad jis pasmerkia Sovietų invaziją į Afganistaną, pritarė JAV Maskvos Olimpiadai boikotui.

Dėl dr. Hint'o pasižymėjimų, jis turėjo būti teisišiamas už išievojimą, negu už politinius nusikaltimus. Šie kaltinimai prokurorui suteikė teisę reikalauti griežtesnės bausmės, negu kad jis būtų išdrįsęs kitu atveju reikalauti.

Dr. Johannes Hint'as pelnė Lenino premiją 1962 m. už savo atliktus tyrimus statybinėje technologijoje. Jis buvo atžymėtas už naujų statybinių medžiagų išvystymą.



Š. m. gegužės 3 d. ukrainiečių iniciatyva New Yorke įvyko demonstracijos prieš Sovietų Sąjungos vadovybę dėl atominės įėgainės tragiškos nelaimės ir įė laikant paslapyje nukity kraštų. Dalyvavo virš 500 žmonių, ypač daug jaunimo. Kalbą pasakė ir demonstracijų tikslą paaiškino Daiva Kezienė.
Nuotr. L. Tamošaičio



Progresyviųjų Konservatorių Konferencijoje Montrealyje, uždarymo baliuje. Kongreso Rūmuose dainavo solistų grupė ištraukas iš operų ir operečių. Jų tarpe ir Montrealio solistė Gina ČAPKAUSKIENĖ. Tame Vakare, pavadintame "Gala with Mila and Brian" dalyvavo 5000 svečių.

PRANEŠA ELTA:

● Balandžio 17 d. Pasaulio Pabaltiečių Santalkos jaunimo skyrius suruošė demonstraciją Berno centre, prie Šv. Dvasios bažnyčios. Demonstracijos metu buvo pabrėžti Helsinkio Baigiamojo Akto pažeidimai Sovietų okupuotose Pabaltijos valstybėse. Vakare demonstracija buvo parodyta šveicarų televizijos programose. Tą įvykį taip pat filmavo V. Vokietijos ir Turkijos televizijos stotys.

● Balandžio 18 d. konferencijos pertraukos metu, Bellevue viešbučio vestibulyje, VLIKO atstovas A. Klimaitis užkalbino žurnalistų apsuptus SSSR delegacijos vadovus, atstovą Jurių Kačlevą ir ministrį Viktorą Šikalovą. Jis paminėjo sovietinės propagandos nuolatinį teiginį, kad taikinę pasikalbėjimai visada naudingi, ir pareiškė norįs pasikalbėti apie Sovietų Sąjungos vaidmenį Helsinkio Susitarime ir okupuotas pabaltijos valstybes. Sovietų atstovai atsakė Klimaičiui, kad jie nesikalba su organizacijomis kurios nepripažįsta dabartinių Sovietų Sąjungos sienų. VLIKO atstovas atkirto, kad tokiu principu vadovaudamiesi sovietai turėtų pasitraukti iš Berno konferencijos, nes beveik visos Vakarų delegacijos nepripažįsta prievartinio Pabaltijos kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą ir todėl čia sovietams tebus mažai su kuo kalbėtis. Klimaitis pridūrė, kad VLIKAS ir Pasaulio Pabaltiečių Santalka griežtai protestuoja prieš tebesitęsiančią Pabaltijos šalių okupaciją ir reikalauja, kad Sovietų Sąjunga bematant ir besąlyginiai pasitrauktų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Kačlevas ir Šikalovas, pasipiktinę, išskubėjo iš vestibulio.

ŠČARANSKIS IR STAUFFENBER'AS SVEIKINA "KONTRA - KONFERENCIJĄ"

Iš Izraelio "kontra-konferencijai" sveikinimą pasiuntė neseniai iš konclagerio išleistas Anatolij Ščaranskis, kuris pareiškė, kad pasaulio viešoji nuomonė turi spausti Sovietų Sąjungą, kad ji vykdytų Helsinkio susitarimuose padarytus pažadus. Jis tvirtino, kad politinių kalinių padėtis nuolat blogėja.

Politinį žmogaus teisių požiūrį aptarė V. Vokietijos atstovas Europos Parlamente, grafas F.L. von Stauffenberg, kurio tėvas vadovavo atentatui prieš Hitlerį 1944 metais. "Žmogaus teisės ir žmogaus orumas yra neišskiriamieji dalykai, taikos irgi negalima atskirti nuo žmogus teisių ir orumo. Mes turime tai labai tvirtai pabrėžti, nes mes nuolat susiduriame su politikų ir diplomatų iliuzijomis - jie tvirtina, kad įvairios valstybės gali taikos labai pasiekti kompromisą. Bet už tai užmokama žmogaus teisių ir orumo kaina. To negalima leisti. Tarp totalitarinės ideologijos ir asmens laisvės nėra taikos", pareiškė Stauffenbergas.

SOVIETAMS ARTĖJA SUNKŪS LAIKAI

Nors nėra šiais laikais sudėtingesnių technologijos įrengimų, saugiu nuo didesnių nelaimių-katastrofų, bet įvykis Chernobyl'o atominėje įėgainėje aiškiai ir neabejotinai atskleidė prieš viso pasaulio akis, kokia neatsakinga yra Sovietinė Rusija šioje srityje ir kad jų mokslas randasi nepriteisusių, neišmokslintų partiečių rankose. Tie partiečiai yra tiek toli nuo mokslo, kad jiems visai nesvarbu statybų saugumas. Jiems svarbu tik "kuo greičiau ir pigiau" atlikti nustatytas dabo kvotas, o kas atsitiks paskui - jiems nesvarbu. Nors sovietai ir jų dabartinis vadovas Gorbačiov'as prisiekinėja, kad Chernobyl'o nelaimė yra gana nereikšminga ir kad visą "liarmą" kelia antisovietinis pasaulis, bet moksliniai apskaičiavimai jau dabar rodo, kad tai bus viena didžiausių atominės energijos nelaimių, galinčių sunkiai paliesti apie 100,000 žmonių.

Sovietai nebūtų sovietai: viena ranka jie griebiasi bet kokios pagalbos, ateinančios iš laisvojo pasaulio ir iš pačios Amerikos, o kita ranka - visa tai juodina, visiškai begėdiškai kaltina Ameriką net dėl tokių dalykų, kaip Hirošima, kur Amerika II-jo Pasaulinio Karo pabaigoje numetė atominę bombą. O kiek Sovietai išskerdė žmonių to karo metu ir be atominės bombos? (Išnaikino milijonus ir tai ne karo metu).

Prisimindami Hirošimą, Sovietai atkeipia dėmesį į tai, kad amerikiečiai buvo tie "baisūs žmonės", kurie sugalvojo atominę bombą ir ją panaudojo. Sovietai nė nemano kelti tų priežasčių, kurios privertė amerikiečius išrasti tą baisų ginklą. O nekelti tų priežasčių istoriškai negalima, nes Sovietai savo melu mėgina nusiplauti nuo šio viso reikalo rankas, o nusiplauti jie negali: Sovietų elgesys Europoje privertė Amerikos ir kitų kultūrinių šalių mokslininkus ieškoti galutinio-totališko apsigynimo nuo Sovietų amžino grasinimo "išlaisvinti pasaulį nuo kapitalistinio jungo", betkokiomis priemonėmis.

Ypač laisvasis pasaulis sukrito įsigyti atominę bombą, kai pamatė, ką daro sovietai jų jau užimtuose Rytų-Vidurio Europos kraštuose ir Vokietijoje. Nieko kito nebeliko, kaip tik gaminti atominės bombas ir drąsiai įspėti sovietus, kad jų mėginimas užpulti Vakarų Europą, bus sustabdytas atominio karo, nežiūrint kokios būtų to pasekmės! Jei ne tas įspėjimas, sujaudinęs sovietus ir jų padugnes visame pasaulyje, tai niekas kitas nebūtų sulaukęs Sovietų armijos ten, kur ji randasi dabar. Juo labiau, kad sovietai, tokių šnipų kaip Julius ir Ethel Rosenberg dėka, įsigiję atominio bombų krūvas, mėgino išgąsdinti laisvąjį pasaulį ir priversti pasiduoti "geruoju".

Sovietai prisigaminę kalnus galingiausių tarpžeminių raketų ir tuo tik dar blogiau pasidarė patys sau: štai Amerika atsako jiems nauja gynybos sistema "žvaigždžių karu", kurios sovietų kišenė niekaip neišgalėtų pasigaminti. Gorbačiov'as mėgino šią spragą užpildyti, pakeldamas Sovietų Rusijos pajamas, parduodant didesniais kiekiais alyvą, o alyvos energiją pačioje Rusijoje numato pakeisti atominėmis energijos įėgainėmis. Ir štai Chernobyl'o katastrofa parodė kaip neatsakingai (be apsauginių priemonių) įėgainė vartota. Chernobyl'o katastrofa Sovietų Rusijai gali kainuoti dideliu mnaisto trūkumu visoje šalyje, nes laikui bėgant, bus paliestos derlingiausios Ukrainos javų auginimo ne tik žemės, bet ir tų žemių gyvulininkystė ir net geriamo vandens ištekliai. Jau dabar laisvasis pasaulis uždraudė eksportą maisto produktų iš paliestų sovietinių kraštų. Gorbačiovas propagandiškai šaukia, kad reikės panaikinti atominų sprogdimų bandymus, nes jam rūpi, kas bus, laikui bėgant, su kalnais sovietų prisigaminų bombų bei raketų, kurios pradeda senti, gesti, rūdyti ir, neilgai trukus, gali jų savininkams sudaryti didesnių pavojų, negu jų priešams...

Aišku, mums lietuviams labiausiai rūpi mūsų tėvynė Lietuva. Neseniai esu čia paminėjęs pavojingą ir nereikalingą Lietuvai Ignalinos atominę įėgainę. Kodėl sovietiniai rusai nepasistatė jos jų pačių žemėse? Nejaugi jie turi permažai tų žemių? Paminėjau, kad sovietų tai daroma grynai strateginiais apskaičiavimais. Dabar Chernobyl'o katastrofa aiškiai parodo kodėl.

Sovietams tikrai artėja sunkūs laikai. Gal būt tai pagreitins atsikratyti Kremliaus jungo ne tik Lietuvai bet ir kitiems pavergtiems kraštams. S. Setkus

"DP: LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA AFTER THE SECOND WORLD WAR"

365 puslapiai, 40 iliustracijų, parašyta

dr. MILDOS DANYTĖS,

išleista Multicultural History Society of Ontario.

Minkštais viršeliais - \$14.95, kietais - \$19.95

Persitumti pridėti \$1.50.

Užsakymus ir čekius siųsti: J.V. Danys,
1681 Alnsley Dr., Ottawa, Ont. K2C 0S8

IŠ VIENO KARO LAIKŲ DIENORAŠČIO

M.A. (tęsinys)

14. Sausio 6 d.naktį rasti lovose vėl du negyvi belaisviai. Vienas jų - lietuvis,"B" iš Pasvalio. Oras drėgnas, šaltas, gulint apsiklojus - šilčiau. Daugelis taip ir darome.

Sausio 9 d. Paskirti dirbti. Kalame, remontuojame lovas.

Sausio 11 d. dirbsiu sau čemodaną, nes nebeturiu kur dėti cigarečių; susitaučiau, dar ir išlošdavau žaisdamas pulką iš cigarečių, o ne iš pinigų. Vakare-anglų kalbos kursai, kurie vyksta tose pačiose patalpose ir sąlygose. Kursantų skaičius žymiai sumažėjo, dabar esame likę tik 56.

Sausio 14 d. Jau 8 mėnesiai belaisvėje. Vakare latvių teatre "montažas" iš lagerio gyvenimo.

Sausio 15 d. Sporto diena. Po sporto, po pietų kapitono "J" paskaita. Turinys- mūsų pareigos likti lietuviams ir būti naudingais prisikeliančiai nepriklausomai Lietuvai.

Šiandien mūsų kuopa darbuose. Esu 25 žmonių grupės vadovu. Peršalau. Per "J" gavau vaistų, nuo kurių prakaitavau. Ryteėjau pas lagerio daktarą lietuvi, kuris tik pasižiūri visiems į pirštus ir nustato ligą bei rekomenduoja vaistų- nerūkyk ir pasveiksi! Nors ir visai nerūkai... Atleido dviem dienom nuo darbų, pareigų ir sporto... Keturi mėnesiai, kaip esame šioje stovykloje belaisviai. Šiandien šviesu, naktį atrodo, bus šalta. Pučia stiprus rytų vėjas.

Sausio 16 d. Šildomės prie pečiuko pas "J",kada jis kūrenasi.

Sausio 17 d. Rišame šluotas. Vis šalta. Siekia jau 15° su vėju.

Sausio 18 d. Per patikrinimą perskaitė pranešimą, kad greitai laiku būsime paleisti ir važiuosime vėl į Vokietiją. Paliksime šias vietas ir gyvensime civiliams skirtoje stovykloje Vokietijoje. Tikimės, kad bus geriau, bent judėjimas bus laisvas. Su šia žinia ir oras atrodo pagerėjo. Šiandien jau galima, kur vėjas nepučia, saulutėje be milinės, be antklodės pabūti. Dalinamės išvažiavimo pasirengimais ir kuriame ateities planus.

Dienos dabar eina greitai: tik buvo sekmadienis, ir vėl kitas. Rytą keli 6 val., išgeri baltos "sniego" sriubos, porą valandų pasivartai, parūkai. 11 val.sausas davinys, pavalgai, vėl "pailsi", aplankai draugus, draugai tave aplanko. Pasikalbam apie maistą, namiškius, į laisvę išėjimą, į tėvynės laisvą grįžimą. Naktį sapnuoji aprautus stalus, namiškius. Ir vėl sniego sriuba...

Sausio 21 d. Lyja šiltas lietus. Ima miegas. Daugiausia ir miegu.

Sausio 23 d. Darbo kuopoje esu nuo 12 val., paskirtas būdetoju vienai parai.

Sausio 24 d. Pirkausi puspadžius su vinelėmis ir padaviau pataisyti batus. Po pietų - anglų kalbos kursai. Mes, kurie dar juos lankome, jau pramokome kiek gramatikos, žodžių į sakinius dar nesudedame. Po kursų nuėjau pas "R". Praleidome laiką, kalbėdami apie mūsų padėtį, namiškius, vietoves ir,žinoma, maistą...

Sausio 26 d. Pas "J" nukeliavau su šachmatais.

Sausio 27 d. Sekmadienis. Pamaldos. Diena nešalta. Laukiame išvažiavimo pradžios. Sako, netrukus prasidės.

Sausio 29 d. Kiekvienas gavome po antklodę-maišą, kuris gerai pritaikytas gulėti. Kur jie anksčiau buvo, kada taip šalome?

Sausio 30 d. Taisau kojines, užsiūdamas lopus ant jų. Estai iš Raudonojo Kryžiaus gavo dovanėlių.

APIE PARTIZANŲ LAISVĖS KOVAS POKARIO LIETUVOJE

Dr. K. Karvelis

(Paskaita, skaityta 1986 m. balandžio mėn. 27 d. Lietuvių Namuose, Toronte).

4. (p a b a i g a) Nuo 1959 metų Komunistų Partija pradėjo labai intensyviai propaguoti vadinamą banditų siautėjimo temą tarybinėje lietuviškoje literatūroje. Geras tuzinas tarybinių rašytojų buvo užangažuotas šioje banditinio siautėjimo grafomanijoje. Visoje šio laikotarpio literatūroje vadinamieji banditai pavaizduoti įkūnytomis bylobėmis, kuriems banditų vardai ir tetinka. Gi vadinamieji liaudies gynėjai - tai tikri samaritiečiai. Ir tikrai, po šio karo gimęs Lietuvos jaunimas, kalbant apie partizanines laisvės kovas, kurių jie nėra pergyvenę, jau vartoja "banditų" terminą. O ką kalbėti apie priaugančias kartas? Taip šios heroiškos laisvės kovos ir grimsta užmarštyje. Jas pakeičia "banditų siautėjimas". Pagerėjimo negalima nė tikėtis, kadangi beveik nieko nedaroma išeivijoje partizaninių kovų heroizmui ir patrijotizmui iškelti.

Dar blogiau apie partizaninių laisvės kovų populiarinimą svetimos kalbose. Vienintelis leidinys, netiesioginiai iškeliančias partizanų kovų heroizmą ir patrijotizmą, tai yra Jungtinių Amerikos Valstybių Kersteno Komiteto komunizmo tyrinėjimų medžiaga, išleista atskiru leidiniu anglų kalboje 1954 metais Kongreso Bibliotekoje. Tačiau tai medžiaga politinėms studijoms, bet ne partizaninių kovų populiarizacijai, kurios labai reikia plačiajai visuomenei ir viešosioms bibliotekoms. Mūsų gėdai tą spragą pastebėjo jaunas olandų mokslininkas, ruošias studiją apie rezistencinius sąjūdžius Sovietų Sąjungoje ir pažadėjo paskirti vieną skyrelį ir Lietuvos partizanams. Įdomu, apie kokius partizanus jis ten rašys ir kokia medžiaga naudosis, ypač kai apie laisvės kovotojus beveik tuščios bibliotekų lentynos, o apie raudonuosius "partizanus" pilnos enciklopedijos.

Galima suprasti, kodėl mes neturime senųjų amžių Lietuvos istorijos lietuvių parašytos, bet kodėl mes neturime savos partizanų kovų istorijos? Kodėl partizaninių laisvės kovų istoriją parašė mums sovietai, pavadindami tai: "Faktai kaltina" ? Tai ne istorija, bet kaltinamasis aktas partizanams ir lietuvių tautai užgynimą savo laisvės ir Lietuvos nepriklausomybės. Kaltinimas pačiu sūčiausius ir rafinuočiausiu būdu laisvės kovas pavadinant banditų siautėjimu. Bet tuos vadinamus banditus tremiant į Sibirą, Maskva jau kaltina Baudžiamojo Kodekso 58 str., kuris reiškia ne banditizmą, bet tėvynės išdavimą, suprask Rusijos išdavimą. Tą istorinę klastotę Maskva padarė todėl, kad ji pati susipainiojo savo melagystėje. Ji nerado būdo paaiškinti pasaulio smalsiems žurnalis-

Sausio 31 d.- paskutinioji sausio mėnesio, kuris davė naujų vilčių, svajonių ir ilgesio. Ir daugiausiai šalčio.

Vasario 1 d. Atvažiavo kunigas. Ką jis atvežė?

Vasario 2 d. Grabnyčios. Gavau po vienus apatinius ir viršutinius baltinius, gavo ir kiti. Prasidėjo brudėjimas išvažiavimui. Estams mūsų bloke ruošiami atleidimo dokumentai. Pasikvietė iš belaisvių raštinės darbam talkos. Pakviestas esu ir aš, nes jau "mokėjau" angliškai.Vasario 3 d. Kas turėjo labai blogus batus, gavo kitus, atremontuotus, iš antrų rankų.

Pradeda ir lietuviams sudaryti dokumentus. Jau turbūt, greitai būsime paleisti.

Vasario 4 d. Darbo kuopos pareigos reikalingiems darbams ir tik tiems, kuriems jau paruošti dokumentai. Lyja. Barakas stovi žemiau, tai jo grindys kaip lauke- viduje 4 coliai vandens. Semiame ir pilame lauk, ir tuoj vėl užpila... Tegul sau bėga vanduo, tegul tie barakai visai paskęsta, mes greitai išvažiuosime.

Vasario 5 d. Antradienis. Lopiausi ir ploviau baltinius.

Vasario 6 d. praėjo naujų žinių laukime. Aplankiau belaisvių rankdarbių parodėlę, kur sudėjome kas ką turėjome lietuviško, latviai- latviško,estai savo rankdarbių dalykėlių, kuriuos turėjo ar pasigaminę. Įvairių ir gražių dalykėlių pridaryta, nors ir belaisvių sąlygose.

Iš konservų dėžučių padaryta įvairiems smulkiems daiktams sudėti dėželės, net ir su stalčiais. Iš dantų šepetukų kotų- cigarečių "mundštukai", cigaretėms susidėti dėželės- "cigarnyčios". Buvo piešinių, klijuotų paveikslėlių, medžio drožinių ir kt.

Aš gavau naujas vilnones kojines. Visą dieną vyksta anglų kalbos pamokos. Vakare toliau tęsiami kursai. Išdavė dar batus tiems, kurie buvo negavę. Dabar visi esame gerai apsiaavę. Jeigu neveš - tai patys išeisime...

Vasario 9 d. Pirtis. Vakare kursai.

Vasario 10 d. Sekmadienis. Per pamaldas perskaito pranešimą, kad yra organizuojami Britų Svetimtaučių Legionai kur priimami ir buvę belaisviai. Taigi,kad paleis, gal ir vėl į ginklų tarnybą? Apie išvažiavimą vėl nieko nebegirdėti- tyla. Kada gi važiuosime- nebežinome, nors matomai yra ruošiamasi.

Vasario 11 d. Vėl kalba, kad važiuosime ir cigarečių gausime. Kiek čia teisybės- nežinau.

Jau 9 mėnesiai, kaip belaisvėje.

Vasario 14 d. gauname iš kunigo atvykusio iš Briuselio, po maldaknygę. Gavome naujas angliškas uniformas, kaip ir anksčiau, su lopais.

Vasario 15 d. išdalino suaukotus lietuvių lagerio rūbus, daiktus. Mūsų kuopai kiekvienam teko po 1 rankšluostį, 2 paklodes, 3 poras baltinių,1 paltą,rašomo ir rūkomo popieriaus.

Mūsų važiavimas atidėtas vienam mėnesiui, nes per Reino upę Vokietijoje, kaip pranešė, yra potvynio metu nunešti tiltai. Lauksime,kol atstatys...

Jau lyg ir pavasaris. Šilčiau, geriau apsirengę, aprūpinti,vėl kalbame, kad dar gausime cigarečių. Jau 5 mėnesiai, kaip esame šio lagerio gyventojai už spygliuotų vielų. Ar esame užsipelnę?

Mūsų barake tikrino, ar neturi kas daugiau antklodžių, batų ar kitų dalykų, negu nustatyta ir užrašyta. Buvome pirtyje. Perskaičiau knygutę. Kuopa dar gavo kelias poras baltinių ir kojinių; kas dar nebuvo gavęs, dabar turėjo.

Vasario 15 d. buvo surengtos Vasario 16-tosios minėjimo išvakarės. Dalyvavo lietuvių ir latvių chorai. Vasario 16 d.- Lietuvoje didelė šventė. Čia gen.maj."C" lietuvių grupės lagerio komendantas, pasakė išsirikiavu-

siems žodį,sugiedojom "Marija,Marija", Himną ir išsiskirstėm į barakus. Vakare, teatro patalpose buvo minėjimas, kur sveikino estai, mūsų choras padainavo kelias daineles ir padeklamavo.

Vasario 17 d. Sekmadienis. Buvau pamaldose. Vakare pas "J" žaidėme šachmatais ir po to dar buvau užsukęs į latvių koncertą, kur gražiai dainavo.

Vasario 18 d. Darbo tarnyboje išvalėme vieną sandėlį, kas truko 10 minučių.

Užėjo vėl šalčiai. Stiprus vėjas ir lyja ledais. Išdavė visiems po trečią anklodę.

Vasario 21 d. Gavome pirštines. Kariškas. Keista, žiema baigiasi, čia pat paleidimas ir dabar esame pilnai aprūpinami apranga, patalyne. Ir anglių pradėjome gauti tiek, kad galėjai kurenti dieną naktį, ir dar būtų likę. Žiemą gi viskas buvo priešingai. Mes spėliojome, kad dabar Anglijoje prasideda žiema, tai ir mumis "susirūpino". Laukiame ir jau kalbame, kad ir davinys bus didesnis. Apie išvažiavimą nebekalbama.

Vasario 22 d. gavome dar po vieną antklodę. Turime jau po keturias ir visos geros, naujos. Nebežinome kur dėti- kišti po šonu ar užsikloti.

Per dieną mokiausi. Baigiasi cigaretės. Pradėjau lošti kortomis ir savo daliai užsilošiu cigarečių. Skaitome gero žadančių Lietuvos reikalams žinių, bet tai tik spėliojimai...

Vasario 23 d. didelis vėjas, lietus, už poros dienų krenta šlapias sniegas, šlapdriba. Per naktį prikrito apie 10 cm. ir pasidarė gražus žiemos vaizdas. Saulei pakilus- viskas prapuolė, bet prieš tai mes mušėmės sniegais.

Vasario 28 d.- paskutinioji šio mėnesio. Nieko naujo, nieko ypatingesnio.

Kovo 1 d. Šaltas vėjas, nebeturiu cigarečių, nebesiseka išlošti.

Kovo 2 d. Privertė sniego, pučia šiaurės vėjas. Šiandien darbe- valome sniegą nuo takų.

Kovo 3 d. Nebeturiu ko rūkyti. Čia jau nebe juokai. Galvoju pramušti bent pusę davinio, bet dar to nepadariau. Nerūkau, dienos pasidarė kankinančios, galvoju apie maistą ir rūkalus. /bus daugiau/

MAŽOSIOS LIETUVOS FONDUI AUKOJO:

A.a. ELZĖS JANKUTĖS laidotuvių proga buvo renkamos aukos išleisti jos atsiminimams. Viso buvo suaukota \$ 1.256.90. Į atidarytą PARAMOJE sąskaitą papildomai dar buvo įnešta \$193. Taigi viso ELZĖS JANKUTĖS MEMUARAMS išleisti skirta \$ 1.449.90. Šie pinigai laikomi MAŽOSIOS LIETUVOS FONDO sąskaitoje PARAMOJE.

Prasidėjus MAŽOSIOS LIETUVOS FONDO VAJUI, Kanadoje į Fondą įsijungė:

\$500,- Leopoldas ir Lydija Balsiai;

\$200,- Priskėlimo Parapija; \$150,- Mažosios Lietuvos Moterų Drugija; po \$100,- dr.Antanas Barkauskas, A.D.Braziai, Elena Senkuvienė;

\$50,- Izidorius Mališka; po \$30,- Dresher Insurance Brikers Ltd., dr.Henrikas Nagys; \$20,- Joana Kėsgailienė.

Fondo Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams. Fondo sąskaitos PARAMOJE Nr. 8032.

Didelis ačiū E.S e n k u v i e n e i ir dr.Antanui B a r k a u s k u i už palankius žodžius bei pažadą ir ateityje remti Fondą. Jūsų visų finansinė parama užtikrins,kad istorikai, tegul ir nelietuviai, ras ne vien tik svetimtaučių sukaupią dokumentacinę medžiagą, liečiančią mūsų tėvynainių likimą. MLF

Mažosios Lietuvos Fondas

217 Bedbrook Ave.,MONTREAL-WEST, Que., Canada H4 Canada H4X 1S2

ĮSIJUNKIME Į MAŽOSIOS LIETUVOS FONDĄ

ŠIANDIEN, t a p d a m i:

RĖMĖJAI: \$10,- gaudami visus aplinkraščius ir nuolatinę informaciją.

NARIAIS : \$100,- metinis arba \$1.000 vienkartinis mokestis; gaudami viską, kaip aukščiau pažymėta, menišką pažymėjimą, visas Fondo išleistas knygas su nario pavardės paminėjimu.

MECENATAIS : \$1.001 ir daugiau. Gaudami viską, kaip aukščiau paminėta su privilegija pasirinkti knygą finansavimui.

STEIGĖJAI: \$3.000. Gaudami viską kaip aukščiau, su nuotrauka vienoje pasirinktoje knygoje.

☐ Taip, noriu įsijungti.

☐ Pridedu čekį sumoje:

☐ Atsiųsiu čekį.

Data:

.....

(Vardas ir pavardė)

.....

(Miestas, prov. / valstija)

.....

ZIP CODE **Telefonas**

.....

istorinėmis, nei su 1918 - 1920 metų laisvės kovomis. Jos pasižymėjo naujo heroizmo atmaina, radusią ypatingą atgarsį jaunose širdyse. Ištosios gimnazijos klases paliko mokyklos suola ir išėjo partizanauti. Vaikai vogė šautuvus ir šaudmenis ir nešė partizanams į miškus. Partizanų kovos grąžino lietuvių tautai savo taurumą, kilnumą ir vertę. Tai savybės, kurios yra būtinos tautos egzistencijai. Mums uždedama pareiga jas puoselėti, išlaikyti ir atskleisti pasauliui. Ar tą padarysim, atsakykit patys.

Partizanai idėjo milžinišką įnašą į priaugančių kartų tautinės sąmonės, laisvės ir valstybingumo puoselėjimo aruodus. Partizanų kovų heroizmas įprasmino Lietuvos Himno žodžius "Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia". Be partizanų heroizmo pavyzdžio, kažin ar būtų įvykęs Romo Kalantos susideginimas vardan "Laisvės Lietuvai" ir masinės demonstracijos Kaune ir kituose miestuose. Kažin ar Simas Kudirka būtų išdrožęs tokį tiesų žodį rusų teisėjams? Kažin ar šiandieninė rezistencija būtų tokia drąsi ir ryžtinga, leisdamą net 13-tuosius metus LKB Kroniką?

Istorija niekad nepakaltins partizanų, nes jie padarė tėvynei visa, ką galėjo. Gal būtų daugiau, negu buvo galima. Baigiu jų obalsiu: "geriau laisvu žūti, negu vergu gyventi".

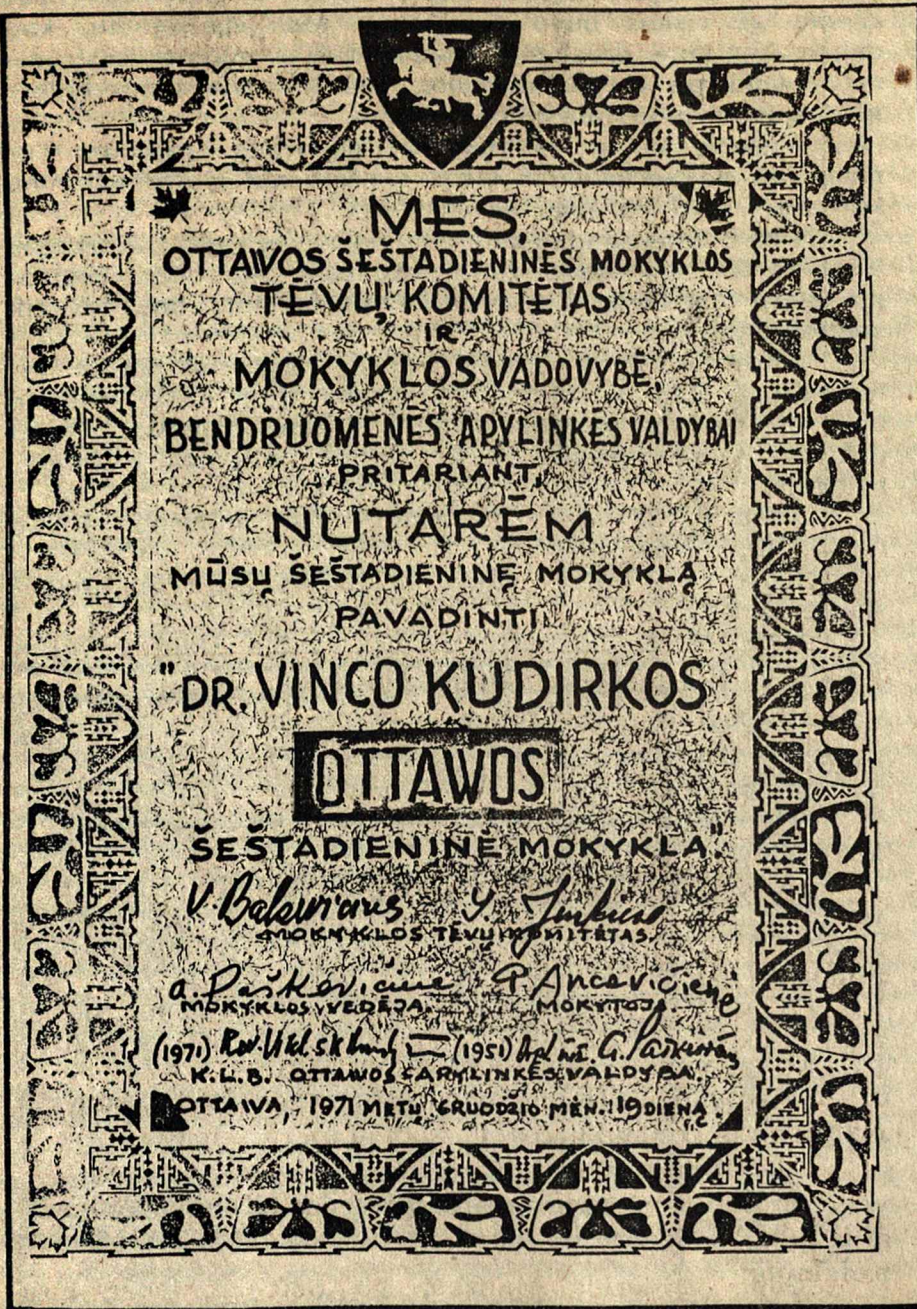
KULTŪRINIS PUSLAPIS

35 METAI ŠEŠTADIENINEI MOKYKLAI OTTAWOJE

(Žemiau spausdiname OTTAWOS Šeštadieninės Mokyklos metinio suaktyvino leidinio TRUPINĖLIAI, nr. 12, patiekto Mokyklos veiklos gerai paruoštą apžvalgą. 35 metai mokyklinės veiklos mūsų sąlygomis, tuo labiau mažoje

Lietuvių kolonijoje, yra išskirtinai džiugus ir įkvepiantis reiškinys. Ypatinai šių metų leidinys vertas visų švietimo dirbančiųjų dėmesio, nes tai kartu ir istorinė Mokyklos medžiaga. Red.)

1971 metais mokyklos vedėjai pasiūlius, mokyklos Tėvų Komitetui pritarant, o Apylinkės VALDYBAI sutikus - mokykla gausia DR. VINCO KUDIRKOS pavadinimą.



Pasitarė:

V. BALSEVIČIUS

J. JURKIENĖ

A. PAŠKEVIČIENĖ

P. ANCEVIČIENĖ

Kun. Dr. V. SKILANDŽIŪNAS

Dipl. m. A. PAŠKEVIČIUS

1951 metų gegužės 12 d., pradėjo darbą pirmoji lietuviška šeštadieninė mokykla svetingoj Kanados sostinė OTTAWOJE. Kukli su 11 vaikučių 7-14 m. MŽIAUS RIBOSE.

Pradinių k a i: L. Bendruomenės kapelionas kun. dr. J. Razutis, Mokyklos vedėja Marija Paplauskienė (dr. Marija Ramūnienė) ir tuometinis B-nės Valdybos pirmininkas dipl. inž. A. Paškevičius.

1976 m. mokyklai minint 25 m. sukaktį, jos veikla buvo aprašyta Mokyklos metiniame leidinyje "Trupinėliai" 4 nr.

Šį kartą pasistengsime prisiminti tik ryškesnius Mokyklos gyvavimo įvykius.

1. 1969 m. kovo 15 d. po ilgesnės pertraukos, Apylinkės Valdyba (p-kas V. Priščeponka) atkuria Mokyklą, įstatydamas jau į tinkamas vėžes. Tai reiškia: imta prisilaikyti mokslo metų laikotarpių. Mokyklai naudojamos vietos mokyklų patalpos. Mokytojams nustatytas pirmąjį kartą minimalus atlyginimas. Sudarytas Tėvų Komitetas, kurio pareiga užtikrinti medžiagines sąlygas Mokyklai veikti.

Pirmuoju vedėju buvo mokytojas V. Balsevičius. Nuo tų metų rudens tas pareigas perėmė A. Paškevičienė. Jos buvo patvarkyta, kad mokslo metams pasibaigus, mokiniai gauna pažymėjimus. Mokslo metų eigoje vedamas darbo žurnalas. Imta prisilaikyti atskiriems skyriams nustatytų mokslo programų; įvesta malda. Tai savaime suprantami Mokyklai reikalavimai, tačiau juos įgyvendinti Mokyklos vedėja turėjo daug sunkumų.

2. 1971 m. Mokyklos vedėjos ir KLF įgaliojimo A. Paš-

kevičiaus pastangomis, Mokykla įrašoma į K. L. FONDA nariu. Tai simbolinė padėka Fondui už teikiamą kasmet, nors ir kuklią paramą. 1976 m. tas įrašas tų pačių asmenų buvo padvigubintas. Šiais 1986 metais, minint Mokyklos 35 metų įsteigimo sukaktį - įrašas buvo dar padidintas.

3. 1971 m. Mokyklos vedėjai pasiūlius, Mokyklos Tėvų Komitetui pritarant, o Apylinkės Valdybai sutikus - Mokykla gauna DR. VINCO KUDIRKOS PAVADINIMĄ.

Tuo reikalu surašytą Aktą pasirašė: V. Balsevičius, J. Jurkienė, A. Paškevičienė, P. Ancevičienė, kun. dr. V. Skilandžiūnas, dipl. inž. A. Paškevičius.

4. 1971-72 mokslo metams baigiantis, pradėta leisti Mokyklos metinis leidinys "TRUPINĖLIAI", kurio iki šiol pasirodė 11 numerių. Šių metų leidinys yra jau dvyliktas. Šiam darbu vadovauja Mokyklos vedėja.

5. 1976 m. Mokykla paminėjo jos įsteigimo 25-rių metų sukaktį. Ta proga buvo išleistas padidintas Mokyklos metraštis.

6. Mokinių skaičius, pradėdamas 1976 m. ir iki dabar svyruoja taip: 9, 10, 10, 8, 5, 5, 7, 7, 9 ir 10.

Esant mažam mokinių skaičiui, skirtingų skyrių skaičius klasėje buvo ir tebėra palyginti didelis: nuo 3 iki 6.

Pastarųjų kelerių metų laikotarpyje Mokyklos vedėjai jau mėgino talkininkauti baigusios kiek anksčiau šią Mokyklą auklėtines: Vida Balsevičiūtė, Julija Mitalaitė ir Rima Radžiūtė.

7. Šioje Mokykloje mokytojais pagal išdirbtų metų eilę tebėra ar yra buvę šie asmenys:

Alė Paškevičienė, Vytautas Balsevičius, Paulė Ancevičienė, Marija Paplauskienė (dr. M. Ramūnienė), Birutė Vilčinskienė, Stasė Danaitienė, Rūta Danaitytė, Genius Procuta ir kiti, dirbę mažiau metų.

8. 1978-79 m. iš Mokyklos mergaičių buvo sudarytas Dainos Vienetas RAMUNĖLĖS. Jų įrašas dainos ir giesmės puoselėjimo srityje kasmet vis labiau ryškėjo. Jų vadovė - Rūta Šiulytė (dabar Kličienė) ir Loreta Lukšaitė (muzikinė dalis). Globėjai: Tėvai, vadovaujant S. Balsevičienei. Šiuo metu RAMUNĖLIŲ sąstata buvo likusi jau tik viena šios Mokyklos mokinė - Daiva Jurkutė, kuri Mokyklą baigė jau šiais metais.

9. Mokykla aktyviai dalyvauja Švietimo Komisijos ar kitų lietuviškų institucijų skelbiamuose konkursuose, būtent: a. 1981-82 m. skelbtame Lietuvių Tautodailės Instituto konkurse, kuriame mokiniai laimėjo kelias geresnes vietas.

b. 1982-83 m. Švietimo Komisijos Dienoraščio rašymo konkurse. Tais pat metais pavienė mokinė dalyvavo V. P. L. J. S-gos meno konkurse.

(bus daugiau)

ELEKTROS ENERGETIKA

LIETUVOJE KADAIŠ IR DABAR

ALEKSAS VITKUS

/ištraukų tęsinys iš

"TECHNIKOS ŽODŽIO" Nr. 1. 1986 - Sausis - Kovas/.

1960 m. buvo pradėta statyti viena stambiausių tuo laiku visoje Sovietų Sąjungoje, 1,800,000 kW galingumo, valstybinė rajoninė elektrinė Elektrėnuose, pusiaukelėje tarp Vilniaus ir Kauno. Jau 1962 m. pradėjo veikti pirmasis blokas, 150,000 kW, o po dešimtmečio elektrinė pasiekė pilną glingumą.

Pastacius šį milžiną, 1,800,000 kW, pradėta tiesti Lietuvos aukštos 330 kV įtampos tinklą. Pirmosios linijos ateina iš Latvijos - į Šiaulius 1962 m., o po to pastatomos tos pačios įtampos linijos, jungiančios su Baltarusija ir Karaliaučiaus (Kaliningrado) sritimi. Sekančiais metais tokia linija atžingsniavo iki Kauno, o 1964 m. 330 kV linijomis Kaunas buvo sujungtas su Elektrėnais.

Šiauliuose pastatomas pirmasis 330/110/10 kV autotransformatorius, o galingumas - 120,000 kVA. Tais pačiais metais Elektrėnuose pirmojo bloko paleidimui įjungiamas ir 200,000 kVA aukštintantis transformatorius. Tokio pat galingumo žeminantys transformatoriai.

Vėliau pastatyti Klaipėdoje, Jonavoje, Vilniuje ir Šiauliuose. 1967 m. Elektrėnuose pastatytas didžiulis 400 000 kVA įtaisas, o vėliau dar trys tokie transformatoriai. ...Plačiu mastu platinamas 330 kV tinklas. 1970 m. pasiekia Panevėžį, kur nuleidžiama iki 110 kV, ir iš ten elektra teka į Kupiškį, Pasvalį, Biržus, Kėdainius ir kt.

Kokia didelė pažanga padaryta, galima matyti iš to: 1940 m. Kaune elektrinė siekė apie 20,000 kW (įskaitant ir Petrašiūnus), tai 1975 m. jau turėta net 450,000 kW apkrovimo. Kai Panevėžiui 1940 metais pakako 930 kW dizelinės elektrinės, tai šiandien šiam rajonui reikia beveik 300,000 kW galingumo.

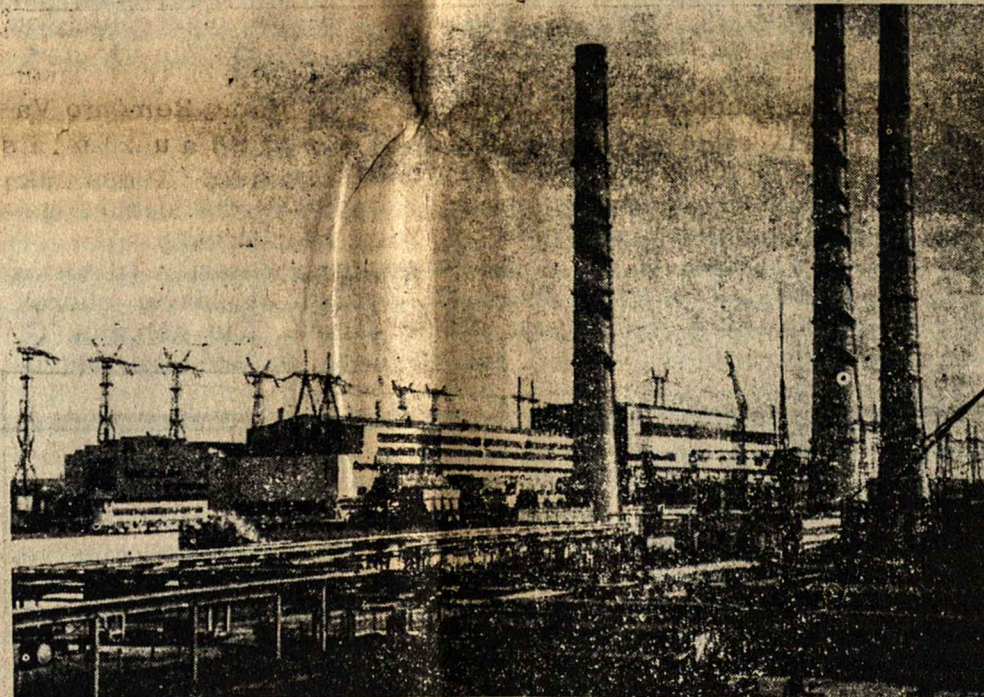
Baigus didžiosios Elektrėnų elektrinės statybą, dar buvo pastatyta 160,000 kW galingumo termofikacinė elektrinė Kaune, kai tuo tarpu Mažeikiai gavo pirmą bloką 80,000 kW, o 1980 m. tai buvo padidinta iki 160,000 kW.

Vilniaus pramonę ir gyvenamus namus šiluma iki tada aprūpindavo pokario metais pastatytoji elektrinė, irgi termofikacinė. Besiplečiant miestui, šilumos reikia vis daugiau, tad būtina nauja termofikacinė elektrinė. Jos statyba jau pradėta, ir ši 350,000 kW galingumo elektrinė per metus tieks 3,300,000 Gcal šilumos ir apie 2,000 milijonų kWh elektros energijos.

Lietuvoje, pristačius tiek daug naujų elektrinių, laikinai buvo elektros perteklius, tada elektrą buvo siunčiama kitur, bet netrukus vėl didėjantieji poreikiai privedė esamą elektrinių galingumą.

Buvo nutarta, greičiausiai Maskvoje, statyti Lietuvoje pirmą atominę elektrinę, galingiausią visoj Europoje, berods ir visame pasaulyje. Nors pamiklinis akmuo, simbolizuojantis statybos pradžią padėtas jau 1975 metais, tikra statyba prasidėjo 1980 m. prie Drūkšų ežero, pačiame šiaurės rytų Lietuvos kampe, apie 30 km. į rytus nuo Zarasų, kažkodėl vadinama Ignalinos elektrine, nors nuo Ignalinos rajoninio miesto yra 60 km. Statybą vykdo dauguma rusų specialistai, statė dideles atominės jėgainės kitur Sovietų Sąjungoje. Juos ir jų šeimas apgyven-

4 psl.



dinti įkurtas miestas, pavadintas Sniečkumi. Šiuo metu ten gyvena apie 20,000 žmonių, mažai lietuvių.

1983 metų pabaigoje buvo paleistas pirmasis Ignalinos atominės elektrinės 1,500,000 kW galios blokas. Nors pradžioje buvo numatyta statyti 6,000,000 kW jėgainę (su ateities planais iki 10,000,000 kW), bet, atrodo planai po truputį keičiasi, ir gal tai nebus galingiausia pasaulyje jėgainė. Patys rusai prisipažįsta, kad ši elektrinė visgi galės pagaminti daug daugiau elektros, negu Lietuvai reikia. Ne be reikalo planuojama statyti ne tik naujų 330 kV linijų, bet ir nepaprastai aukštos 750 kV linijas, kurios siųs Lietuvoje gamintą energiją į Baltarusiją ir Leningrado sritį.

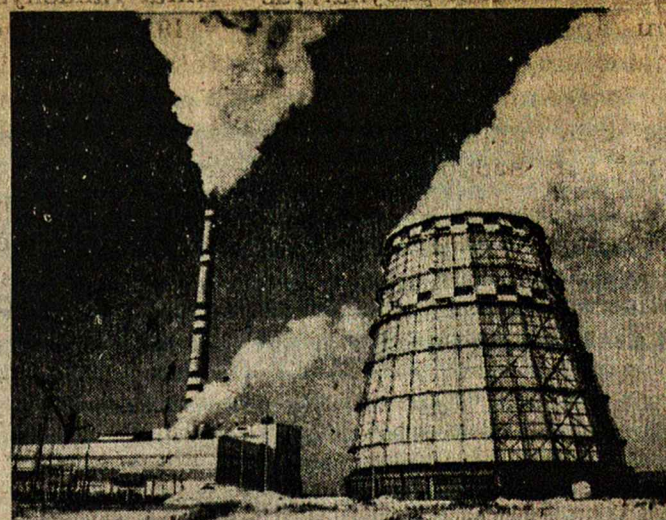
Nors atominės elektrinės daug mažiau teršia orą, palyginus su organinės kilmės kurą naudojančiomis elektrinėmis, bet didelio Drūkšų ežero vanduo ir visas rytų Lietuvos gražusis kraštas tikrai mokės didžiulę ekologinę kainą ir aplinkos auką. Sovietų planai, bergi, į tai nekreipia didelio dėmesio. Priešingai, mėgstama pasigirti, kad štai ta didžiule Ignalinos jėgainė ne tik pralenskime daug Vakarų Europos kraštų, bet dar ir uždirbsime rublių, pardavinėdami energiją europiečiams.

Argi galima rimtai galvoti, kad 3,500,000 gyventojų turinčiai Lietuvai reikia dabar Ignalinos elektrinės su projektiniu galingumu 10,000,000 kW. Jei tokia šiaurės Illinois sritis, stipriai supramoninta, aptarnaujama ComEd, turinti apie 8,000,000 gyventojų, apsieina su 18, 000,000 kW instaliuotu galingumu, iš kurio visos didžiosios atominės jėgainės kartu sudaro tik 7,000,000 kW galią (Dresden, Zion, Quad Cities, LaSalle County, Braidwood ir Byron).

Ignalinos atominės elektrinės įrengimai yra skirti dirbti tik baziniu režimu, nes kuo didesnė energiją generuojančių įrengimų galia, tuo jų manevravimas mažesnis. Lietuvoje, kaip ir visur beveik pasaulyje, elektros energijos poreikis dieną yra jau beveik du kartus didesnis negu naktį. Taigi, paleidus Ignalinos atominę elektrinę, nors ir nemaža dalis energijos eis į Sovietų Sąjungą, reikės pradėti stropiai ieškoti, kur dėti baziniu režimu veikiančios jėgainės kilovatus nakties metu, kai apkrovimas sumažėja. Lietuvoje jau dabar svarstoma, kad ateityje rei-

KAIRĖJE:-

ELEKTRŲ RAJONINĖ ELEKTRINĖ



VILNIAUS TERMOFIKACINĖ ELEKTRINĖ

kės kai kurias įmones perversi naktiniam darbui ar bent pratęsti piko valandas. Žinoma, pirmenybę gautų energoimlieji cechai, kur dirba negausūs kolektyvai.

Todėl galingumo poreikio grafikui išlyginti bei pikuui padengti, pradėta vėl statyti prie Kauno marių, ties Kruoniu, didžiulė 1,600,000 kW hidroakumuliacinė elektrinė, vadinama Kaišiadorių HAE, apie 20 km. į pietų vakarus nuo Kaišiadorių. Nakties metu, kai sistemoje bus laisvos energijos (iš Ignalinos), ji dirbs kaip siurblinė, o ryte ir vakare, kai staiga padidėja elektros energijos poreikavimas, ji dirbs kaip hidroelektrinė. HAE yra labai manevringa, paleidžiama ir stabdoma per 1-2 minutes, tuo tarpu, kai atominų elektrinių stambūs agregatai stabdyti ir paleisti kiekvieną parą yra praktiškai neįmanoma ir ekonomiškai netikslinga.

Panašiai daro ir ComEd jau virš dešimt metų nakties metu siųsdama energiją į Ludington, Michigan rezervuarą (didžiausią pasaulyje) pumpuoti vandenį iš Michigan ežero, o dienos metu - atgal, taip realizuojant apie 500,000 kW padengimui dienos apkrovimo.

Efektyviai akumuliuoti sistemos naktinę elektros energiją gali hidroelektrinės, o ypač tos, kurios turi gerus reguliavimo tvenkinius, pvz. kaip Kauno HES. Visa bėda, kad sunku surasti, kur statyti tokias stambias HES. Toks žinomas Birštono hidroelektrinės projektas buvo kelis kartus svarstomas, tačiau dėl didelių žemės užliejimų jo statyba atidėta neribotai. Ateityje Lietuvos inžinieriai, sprendami elektroenergetikos apkrovimo grafiko išlyginimo problemą senais būdais, didinant elektrinių galią, supras, kad to nuolatinio didinimo ilgainiui neišlaikys joks biudžetas, energijos ištekliai ir gamtinė aplinka.

Rubliai idėti į gausius Ignalinos atominės jėgainės kilovatus, pasidaro per brangiu Lietuvos ekonomijai. Manysčiau, kad dabar suprojektuotas 10,000,000 kW galingumas tikrai bus sumažintas. Apkrovimas bus perstumiamas naktį, ir dabar neišnaudotas naktinis kilovatas bus naudojamas suvartotas, nereikalaudamas tokių didelių kapitalinių išlaidų.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

PABALTIO TEATRŲ ŠVENTĖJE

Tallinn'e, Estijos sostinėje pasibaigė tradicinė Pabaltijo teatrų šventė, pavadinta "Pabaltijo Teatrų Pavasaris" vardu. Pagrindinį prizą laimėjo Latvijos Jaunojo Žiūrovo Teatro kolektyvas.

Du Festivalio apdovanojimai teko Lietuvai. Geriausiu vyro vaidmens atlikėju pripažintas aktorius V. Bagdonas už Daukanto vaidmenį to paties vardo Justino Marcinkevičiaus dramoje. Ji buvo suvaidinta Lietuvos Jaunimo Teatro.

PENKIASDEŠIMTMEČIS LĖLIŲ TEATRUI

Nepriklausomoje Lietuvoje prieš 50 metų, 1936 m. gegužės 6 d. įvyko pirmasis lėlių teatrų spektaklis, pasirodymas su "Silvestru Dūdele". Lėles šiam spektakliui sukūrė dail. Stasys Ušinskis. Po pusmečio dėl lėšų stokos, teatras nustojo veikti.

Po karo, ekonominiam gyvenimui nusistovėjus, buvo atkurtas Lėlių Teatras, kuris jau yra davęs 160 spektaklių. Jis veikia Kaune ir Vilniuje, buvo įvertinti tarptautiniuose festivaliuose ir Sov. Sąjungoje.

Minint 50-metį nuo Lėlių Teatro įsteigimo, vyksta dail. S. Ušinskio lėlių ir eskizų paroda.

APIE DRUSKININKUS

Tai kurortinis miestelis, Nemuno krante 449,7 km nuo jo žiočių, kur įteka Ratnyčia. Mineralinių šaltinių versmės, sausi pušynai, idomi aplinka prie dailaus Nemuno vingio.

Druskininkų apylinkėse ties Nemunu yra akmens amžiaus sodybų liekanų, piliakalnių ir pilių (Liškiava). Čia buvo svarbi vieta per eiti per Nemuną ir Druskininkai dažnai minimi kryžiuočių žygių istorijoje.

Sūrios versmės jau buvo žinomos nuo senų, mėginta ir virinti vandenį druskai gauti. Vandeniui gydyti pradėta dar XVIII a. ūkininko Pranciškaus Surmečio, o vėliau tą darbą tęsė jo sūnus Bene-diktas, kuris iš to užsi-dirbo daug pinigų.

Kai Druskininkai buvo ca-

ristinės Rusijos okupuoti, 1796 m. gen. gubernatorius Repnin susidomėjo Surmečio gydymo metodais.

Gardino gubernatoriaus Bobiatinskio sumanymu 1830 m. buvo ištirta versmių sudėtis ir Vilniaus Universiteto profesoriaus Fonbergo paskelbtos 5 versmės, tinkamos gydymui.

Po to buvo įteiktas projektas įsteigti čia kurortą.

Rusams valdant, prasidėjo Druskininkų rusifikacija: viešai draudžiama kalbėti rusiškai; 1865 m. pastatyta cerkvė; žemė tebuvo galima pardavinėti rusams.

Čia gydoma nuo reumatizmo, podagros, chroniško virškinimo sutrikimų, nervų ir širdies ligų.

Pirmojo Pasaulinio Karo metu išdegus dideliame miškų plotui, sumenkėjo ir versmės, užsiteršė mineraliniai vandenys.

1928 m. buvo padaryti gilesni gręžimai Mineralinių Vandenų Akeinės B-vės, kuri įsigijo Druskininkų kurortą. 1931 m. Lenkijos išdas įsigijo Druskininkus ir juos valdyti ėmė Lenkijos Krašto Bankas. Gydytis atvykdavo iki 10.000 atostogautojų.

Druskininkus 1939 m. buvo užėmę vokiečiai ir susigalvoję juos pavadinti Memeltalbad; 1941 m. rusai juos grąžino Lietuvai. Karui pasibaigus, Druskininkai pasidarė rusuose populiariu kurortu, formaliai Lietuvoje.

Druskininkų ir apylinkės gyventojai yra lietuviai.

ŽEMĖS REFORMA

Po baudžiavos panaikinimo 1861 m., dar spaudos draudimo metais, žemės reformos klausimas buvo keliamas tautinio atgimimo veikėjų.

1905 m. Didžiojo Vilniaus Seimo metu mestas šūkis, kad žemė būtų duodama tiems, kurie patys ją dirba. Tuo metu dvarininkų buvo tik 4% visų gyventojų, bet jie valdė apie 36% nepriklausomo valdžiai ir majoratams žemės ploto. Tuo tarpu valstiečiams, kurie sudarė mažiausia 75% gyventojų, priklausė tik apie 50% žemės. Iš visų valstiečių apie 30-34% buvo bežemiai ir mažžemiai. Be to dvarininkai už savo valdomus žemės plotus temokėjo valdžiai 29% visų žemės mokesčių, o valstiečiai - 69%.

(Iš: "Lietuvos Steigiamasis Seimas")

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392



London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

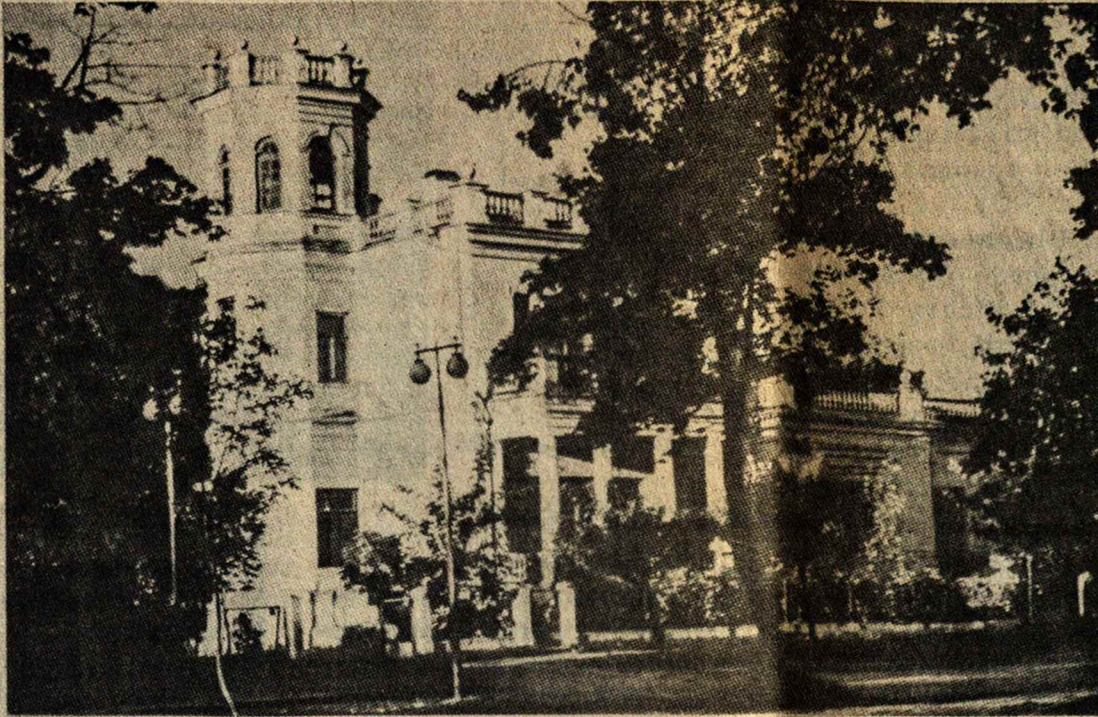
ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ. 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.

8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui M.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;
Jonui R.: 337-8637

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĖS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius



"VILNIAUS" SANATORIJA DRUSKININKUOSE

MALONŲ "NL" SKAITYTOJAI IR RĖMĖJAI

"NL" Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie atliepė į paskelbtąjį "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraščių NAMŲ REMONTO VAJŲ.

Per pirmuosius Vajaus mėnesius jau pasiekta trečdalis - \$5.000 - reikalingos sumos.

"NL" Valdyba gegužės mėnesio posėdyje, aptarusi namų remonto reikalus, susisiekė su keliais remonto rangovais. Gautos kainos gana aukštos, ieškoma priemonių. Darbams pradėti reikia turėti bent du trečdaliai užsibrėžtos sumos, t. y. \$10.000.

Todėl, malonūs "NL" skaitytojai, neleiskite mums sustoti pusiaukelyje. Vasaros metas yra pats geriausias minėtiems darbams atlikti. Dėkodami pirmūnams, kurie parodė gražios pradžios pavyzdį, tikime bendro reikalo supratimu ir Jūsų visų dosnia parama lietuviško spausdinio žodžio testinui.

Prašančiojo pareiga nėra maloni - geriau duoti, negu prašyti, bet siekiant bendro tikslo, daromės vienodai reikalingi - tiek aukotojai, tiek ir prašytojai.

Kada nebeteiksime prašytojų, nebeteiksime ir savo sios spaudos. "NL" skaitytojų nuoširdumas ir bendro reikalo supratimas yra ta didžioji mūsų lietuviško spausdinio žodžio jungtis ir jo testinumas, kartu ir moralinė parama tiems, kurie tais reikalais rūpinasi ir dirba vardan mūsų pavergtos Tėvynės šviesesnio rytojaus.

Malonūs "NL" skaitytojai, "NL" Valdyba ir Redakcijos darbuotojai tiki Jūsų parama "NL" Namų Remonto Vajui. Dėkojame iš anksto.

J. Šiaučiuolis,

"NL" Valdybos Pirmininkas

"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI AUKOJO:

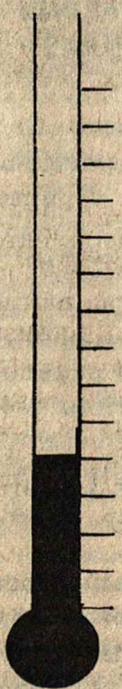
\$100, - J. Šarna; \$50, - P. Jonaitis.
Nuoširdžiai DĖKOJAME.

"NL"

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO VAJUS

REIKALINGA \$15,000



MALONŲ "NL" SKAITYTOJAI,

Prašome pasinaudoti žemiau

esančia atkarpa ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr. Mrs.

Adresas

Siunčiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

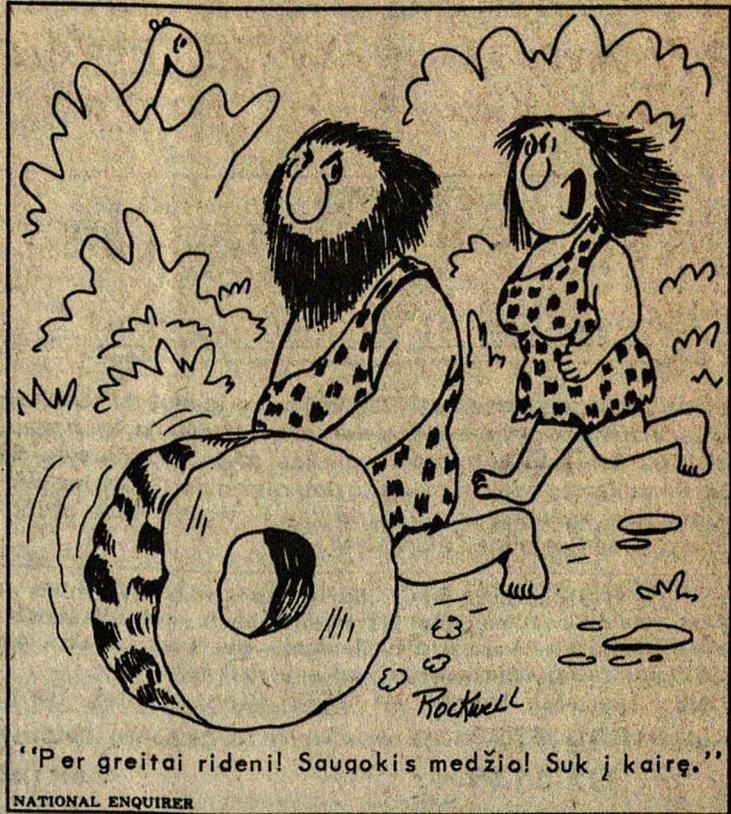
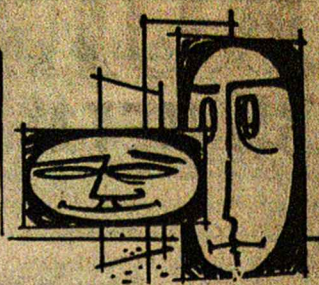
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 - 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

KREIVI VEIDRODŽIAI



"Per greitai rideni! Saugokis medžio! Suk į kairę."

NATIONAL ENQUIRER

- Kvailą pažinsi iš kalbos, gudrų - iš darbų.
- Su baimė maža laimė.
- Vienas auga į protą, kitas - iš proto.
- Jauni šoka - žemė dreba, seni šoka - dantys kleba.

(Lietuvių Patarlės ir Priežodžiai)



Parinko O. L. Š. A. S.

TV GALI BŪTI KENKSMINGA VAIKAMS

(tęsinys)

Aš kas savaitę pereičiau per programų knygelę kartu su savo vaikais ir mes pažymėtume tas, kurios būtų tikrai įdomios ir naudingos. Ieškočiau tokių, kurios:

- duotų mano vaikams jausmą, kad jie dalyvauja gyvenime. Pav., viena programa rodė paauglius, keliaujančius jūra, padedančius jauniems mokslininkams tyrinėti banginius;

- stimuliuotų vaizduotę: pav., Charlie Brown specialios programos, Fraggles, kurios dažnai yra tokios rūšies;

- programas, kurios parodo, kad tėvai ir vaikai ką nors veikia bendrai. Neraminanti yra mūsų laikų moda - atsitolinimas jaunųjų nuo suaugusių;

- programas, kurios skatina atsižvelgimą į specialias bendrąsias problemas arba pasaulio būklę;

- programas, kurios domimasi tyrinėjimais ar eksperimentais.

Peržiūrėjęs savaitės programų galimybes su vaikais, aš jiems pagelbėčiau susiplanuoti TV žiūrėjimo tvarką - raštį.

Jeigu mano vaikai būtų mokyklinio amžiaus arba jaunesni kaip 14 metų, aš leisčiau jiems pasirinkti iki 10 - ties valandų programą iš mūsų sudaryto sąrašo: po valandą kasdien - pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais; po 2 valandas - penktadieniais šeštadieniais ir sekmadieniais.

Jeigu mano vaikas norėtų žiūrėti dviejų valandų programą mokyklos dienų vakare, jis privalėtų praleisti TV sekantį vakarą. Priešmokyklinio amžiaus vaikai galėtų žiūrėti neilgiau kaip 7 valandas savaitėje - kasdien po 1 valandą.

Aš pasirūpinčiau, kad mano vaikai turėtų pakankamai ką veikti šalia mokyklos namų darbų ir TV žiūrėjimo. Jei patalpos būtų pakankamos, aš padėčiau TV aparatą kur nors ne salone ("living room").

Mano vaikai, jau 4 metų amžiaus, žinotų, kad komercinės reklamos yra skirtingos nuo reguliarių programų. Aš jiems išaiškinčiau jų tikslą. Pakalbėtume bendrai apie perdidelį gyrimą produktų ar gudažymų apie juos. Mano vaikai būtų labai akylūs pastebėti melagingiems išpūtimams apie prekes.

Jiems taip pat būtų paaiškinta, kad nugalėjimas ar sąmoningas žaidimas kito žmogaus buvo baisus įvykis. Ir aš stengčiausi rodyti gerą pavyzdį.

Vaikai yra nepaprastai paveikiami jų namiškių elgesio. Jeigu aš šiandien turėčiau mažų vaikų, aš nedrįsčiau valandų valandomis priešais TV dėžę. Aš leisčiau savo laisvą laiką skaitydamas, tvarkydamas namus, padėdamas kokių nors būdu, kad gyvenimas mano aplinkumoje būtų geresnis - ir svarbiausia! - žalsčiau su savo vaikais.

Galime pasidžiaugti, kad lietuvių visuomenėje dar neįsiviešėjo kultūrinio vaikų auklėjimo svarbos supratimas. Mūsų vaikai buvo skatinami jungtis į įvairius vertingus laisvalaikio užsiėmimus - tautinių šokių grupėse, dainų vienuose, orkestruose, skautų ar ateitininkų, ar studentų organizacijose, šeštadieninėse mokyklose, bendruomeninėse veiklose.

Dažnai savo tarpe diskutuodavome ir tebediskutuojame bei stebimės, kad šiame laisvame ir gėrbiu krašte jaunimas būriais pravaikštinėja sistematiškai veltui leidami laiką didmiesčių gatvėmis ar mechaninių žaidimų arkose. Stebėdavomės (ir be specialistų tyrinėjimų arba įrodinėjimų), kaip beatodairiai leidžiama vaikams prasidėti prie TV aparatų...

Tikimes, kad mūsų vaikai dabar jau nevienas pradedą auginti savo šiuos, visa tai prisimindami bei remiami specialistų - susipras ir bent dalimi šiame straipsnyje duodamų patarimų pasinaudos.

"R. D."

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

7½% už 90 dienų term. indėl.
7½% už 6 mėn. term. indėl.
7½% už 1 metų term. indėl.
7½% už 2 metų term. indėl.
7½% už 3 metų term. indėl.
9% už pensijų planą
7½% už specialią taup. s-tą
7% už taupymo sąskaitas
6-7½% kasd. palūk. sąskaita
6% už čekių sąskaitas

IMA:

už asm. paskolas nuo ... 11%
už nekiln. turto (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10¼%
2 metų 10½%
3 metų 10¾%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 9¾%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 51 MILIJONO DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieli mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI VIRŠ 29 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais 10-3
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indėlius 7½%
180-185 d. term. indėlius 7½%
Term. indėlius 1 metų 7¾%
Term. indėlius 2 metų 7¾%
Term. indėlius 3 metų 7¾%
Pensijų sąskaitų 9%
Specialią taupymo sąskaitą 7½%
Taupomąją sąskaitą 7%
Kasd. taupymo sąskaitą 7%
Depozitų — čekių sąskaitą 6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo 11%
mortgičius nuo 9¾%-12%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neimam mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS!

st.catharines

• NEPAMIRŠKIME ŠIU METŲ BIRŽELINIŲ IŠTRĖIMŲ PAMINĖJIMO, kurį rengia lietuviai, latviai bei estai kartu BIRŽELIO 14 dieną.

Tą dieną 11 val. r. įvyks bendros-ekumeninės pamaldos katalikų Katedroje, o po pamaldų vyks demonstracija prie Miesto Rotušės, dalyvaujant Kanados krašto bei St. Catharines miesto valdžios atstovams.

Labai svarbu bus matyti šiame renginyje kuo daugiau lietuvių iš visų apylinkių. Reikia kuo STIPRIAUSI PAMINĖTI 45 METŲ SUKAKTĮ šio gėdingo Sovietų Rusijos barbariškumo — trėmimo.

Lauksime visų lietuvių iki vieno.

Bendruomenės Valdyba

• IR ŠIEMET REIKŠMINGAI buvo atšvęsta MOTINOS DIENA. Gegužės 11 d. buvo iškilmingos pamaldos, atlaikytos laikinai einančio klebono

pareigas kun. Stepono Ropolo O. F. M.

Sesuo Margarita skaitė labai turiningą, šeimynišką ir lietuvišką jautrią paskaitą. P. p. Dervaičių keili vaikaičiai talentingai pagrojo pianinu. Programėlei vadovavo St. Catharines Apylinkės bendruomenės pėkė Jadvyga Labuckienė, kuri dabar ilgesniam laikui yra kartu su vyru išvykusi atostogų į Vokietiją.

• Mūsų kleb. kun. Kęstutis Butkus skiriam laikui yra išvykęs atostogų Amerikon. Jo pareigas eina kun. Steponas Ropolas O. F. M.

• PANUMIAI, Agnietė ir Albinas atšventė savo 50-ties metų vedybinį jubiliejų gegužės 17 ir 18 d. d. Šeimos iškilnėse dalyvavo didžioji mūsų bendruomenės lietuvių dalis, pagerbdama sukaustuvininkus dovanomis bei linkėjimais. KOR.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ, SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ IŠCANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

chicago

LAUKIAMAS LIETUVIŲ
OPEROS SPEKTAKLIS

Lietuvių Operos XXX-tajame spektaklyje atvykusieji bus sutikti Rossini "Vilniaus Telio" 4 veiksmų opera.

Operai libretas parašytas pasinaudojant Schillerio drama apie šveicarų didvyrį, laisvės kovotoją, nepaprastą šaulį Wilhelm Tell'į. Jis turėjęs įrodyti savo pranašumą peršaukiant obuolį, padėtą ant jo sūnaus galvos.

Veiksmas vyksta (pasinaudojant šveicarų liaudies dainomis apie didvyrį ir liaudies vaidinimais bei kronikomis) apie XV a. pabaigą-XVI a. pradžią.

Šios operos tekstą į lietuvių kalbą išvertė poetas Stasys Santvaras, daugelio mūsų operų vertėjas.

Pagrindinė šios operos tema — kova prieš priespaudą. Ši opera — jau 30-toji iš-eivijoje — statoma BIRŽELIO 14-15 d. d., minint lietuvių BIRŽELINIUS TRĖMIMUS šibir.

Visi dalyvaują šioje operoje nelietuviai solistai yra išmokę lietuviškai ir mielai ruošiasi repetuodami Lietuvių Operoje.

Šiame spektaklyje dainuos solistai lietuviai iš Kanados — Gina Čapkauškienė, Vytautas Paulionis iš Toronto. Iš Clevelando atvyksta sol Aldona Stem — pužienė ir Bronius Kazėnas.

PAVYKUSI TEATRO
PREMJERA

Naujai įsistelgęs Chicago VADILUTĖS Teatras š. m. gegužės 18 d. pasirodė su pirmuoju savo veikalu. Buvo suvaidinta vieno veiksmo komedija "UOŠVĖ Į NAMUS-TYLOS NEBEBUS". Ši sena komedija (autorius L. Riddis, vertimas A. Beržinskaitės), sublizgėjo Chicago Jaunimo Centro didžiosios salės scenoje jaunų aktorių grupės pastatyme.

Jeigu premjerą vertinti žiūrovų gausumu, tai ji viršijo visus lūkesčius. Susirinko pilna salė (daugiau negu 600 publikos) ir kai kurie turėjo stovėti. Atrodo, jog Chicago yra išsiilgusi lietuviško teatro, nes čia jau ilgesnį laiką toks neegzistuoja.

Scenoje šį kartą pasirodė jaunieji aktoriai, kurie, nors ir yra vaidinę lietuvių jaunųjų scenos veikalų atlikime, ryškesnių rolių dar nebuvo sukūrę. Vienintelė Laima Šulaitytė — D. a. y. jau pažįstama iš amerikiečių teatro, tačiau pas lietuvių pasirodžiusi tik gimnazijos dienomis.

Visa tai turint galvoje, jų pasirodymas visumoje prašoko daugiau negu vidurkį. Komedija nesudėtinga, nors ją gerai atlikti irgi reikia nemaža sugebėjimų. Gal vienas trūkumas — ji trumpoka (valandos ilgumo), tad publika gal laukė kiek ilgesnio pasirodymo.

Veikalą surežisavo Marija Smilgaitė, o atlikėjų sąrašas buvo jau minėta Laima Šulaitytė, Edis Šu-

POSĖDŽIAUJA SLA ORGANIZACIJOS SEIMO IR ŠIMTMEČIO PAMINĖJIMO RENGIMO KOMITETAS CHICAGOJE. SĖDI (iš kairės) P. BRUZAS, P. VILKELIS, K. AUSTIN ir V. UTARA.

Nuotr. Ed. Šulaičio.

ARTĖJA SLA SEIMAS

Dideliais šuoliais artėja Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) organizacijos 100 metų sukakčiai paminėti Seimas, kuris įvyks birželio 30- liepos 3 d. d., Chicagoje.

Rengimo komitetas ir įvairių komisijų nariai balandžio 27 d. Chicagoje turėjo susirinkimą, į kurį atsilankė apie 30 asmenų, dirbančių šio Seimo geresniam pasisėkimui. Susirinkime dalyvavo ir iš Pittsburgho atvykęs SLA prezidentas Povilas Dargis. Jis vietiniams darbuotojams patiekė pranešimą, kaip Seimas ir pats minėjimas turi atrodyti. Pranešimus apie nuveiktus darbus patiekė ir komiteto bei atskirų komisijų nariai.

Kaip atrodo, birželio pabaigoje iš visos Amerikos ir Kanados žada suvažiuoti daugiau negu 100 delegatų į šį neeilinį Seimą. Šiaip seimai vyksta kas trys metai. Šį kartą seimas buvo nukeltas vienerius metus tolyn, kad kartu būtų galima pami-

laitis, Kazė Brazdžio — nytė, Vincas Olšauskas, Audrė Kizytė.

VADILUTĖS Teatro valdybą sudaro dr. Petras Kisielius (pirm.), Pranas Šlutienė, Kazė Brazdžio — nytė, Irena Tiknienė, Edvardas Šulaitis.

Po tokio didelio publikos susidomėjimo teatru, atrodo, jog jaunieji aktoriai ir jų vadovai rankų nenuleis ir dirbs toliau. E. Tyl.

LIETUVOS GENERALINIŲ KONSULŲ PAGERBIMAS

Š. m. balandžio 27 d. JAUNIMO CENTRE buvo iškilmingai pagerbtas pasitraukiantis iš pareigų ilgametė Lietuvos generalinė konsulė Juzefa DAUŽVARDIENĖ ir sutiktas naujas generalinis konsulas Vaclovas KLEIZA.

Iškilmes pradėjo pagerbimo rengimo komiteto pėkė Birutė Jasaitienė. Programai vadovauti pakviestas dr. Petras Vytenis Kisielius.

Po Lietuvos ir Amerikos himnų, apie J. Daužvardienę kalbėjo žurnalistas Stasys Piežis, pažinęs ir mirusį gen. konsulą dr. Petrą Daužvardį ir dabartinę konsulę J. Daužvardienę. Jis trumpai ir sklandžiai nupasakojo jos gyvenimą ir darbus, priminė, kad ji yra advokatė, buvo redaktorė, ypatingai rūpestingai ėjo Lietuvos generalinės konsulės pareigas.

Algimantas Gečys, JAV LB Krašto Valdybos p-kas,



Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) šimtmečiui paminėti komiteto nariai, kurie rūpinasi reklama spaudoje: iš kairės — Edvardas ŠULAITIS, Vytautas KASNIŪNAS, ir Gražvydas LAZAUŠKAS.

Nuotrauka Edvardo Šulaičio.

nėti organizacijos šimtmetį. Šalia Seimo posėdžių bus ir visa eilė pramogų, kurių tarpe centrinę vietą užims banketas liepos mėn. 2 d. Seime žada dalyvauti žymių svečių, kurių tarpe ir Illinois valstijos gubernatorius J. Thompson.

Šio sukaktuvinio Seimo

proga vyksta naujų narių verbavimo vėjus, buvo paskelbtas rašinių apie SLA jaunimui konkursas ir kt. Atrodo, kad SLA organizacija dar ruošiasi gyvuoti ilgus metus, būdama viena iš didžiausių lietuvių organizacijų Š. Amerikoje. (e. š.)

toronto

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ FIZINIO AUKLĖJIMO IR SPORTO SAJUNGOS (SALFASS) pirmenybėse Hamiltone "Aušros" vyrų A ir jaunių A krepšinio komandos laimėjo PIRMAS VIETAS.

"Aušros" vyrai nugalėjo Chicago's "Lituanica" 68:62 baigminėse žaidynėse.

Jaunių A komanda nugalėjo Chicago's "Nerį" 57:53.

Tinklinio rungtynėse Vyrų komanda laimėjo III-čią vietą, moterų IV v., ir mergaičių — komanda V vietą.

• LIETUVIŠKAI KALBAN- TIEMS VAIKAMS STOVYK — LA prasidės LIEPOS 20 d. Registracijos lapai gaunami Parapijos raštinėje.

• BIRŽELIO 7 d. ATEITI — NINKŲ metinės šventės proga vyks VAKARONĖ. Bus paminėta prof. St. ŠALKAUSKIO 100 metų sukaktis. Vakaronė ir meninė programa tuojau po minėjimo. Prašoma bilietus užsisakyti iš anksto Prisikėlimo Parapijoje.

• REIKALINGI ŠALDYTUVAI Prisikėlimo Parapijos stovyklai. Jei kas turi veikiantį šaldytuvą, prašoma pranešti klebonijos raštinėn arba K. Sapockiniui tel. 239-7562. Stovyklai pasirošti dar reikia vienos kitos dienos tautos. Praneškite raštinėn, jei galite prisidėti.

• SKAUTŲ STOVYKLA "ROMUVOJE" vyks nuo LIEPOS 26 d. iki RUGPJŪČIO 2 d. Registruotis pas G. Šaltmiraitę. tel: 762-

• PENSININKAMS ir LIGONIAMS gaminamas ir PRISTATOMAS lietuviškas ir kitoks MAISTAS Į NAMUS. Kreiptis į Ireną Petrauskienę tel: 535-3847

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA



Birutė Grigaitytė-Spudienė

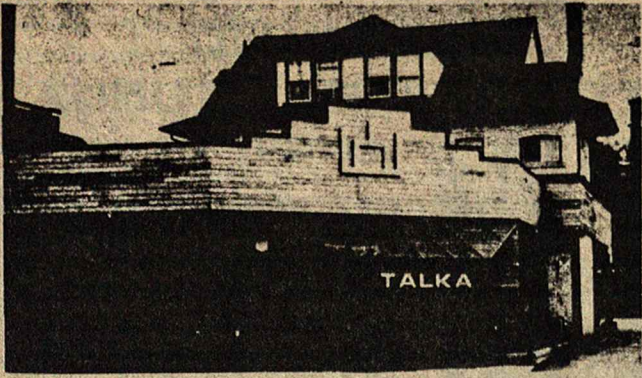
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Istaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavoje namuose —



HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
"TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 23 MOKAME UŽ:	MILIJONUS DOLERIŲ	IMAME UŽ
indėlius (P.C.A.) 5 %		nekiln. turto pask.. 10. %
santapus 6.5 %		asmenines paskolas 12,25 %
kasd. palūkan. už sant. 6. %		Nemokamas pilnas čekių
term. indėlius 1 m. 8.75 %		patarnavimas
term. indėlius 3 m. 9. %		Nemokama narių gyvybės
reg. pensijų fondo 7.5 %		drauda pagal santaupų
90 dienų indėlius 8 %		dydį iki \$ 2.000
(minimum \$ 5.000)		Nemokama asm. paskolų
Reg. pensijų 1 m. .. 8.75 %		drauda iki \$ 25.000

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 val. r. — 1 val. p.p.; penktadieniais — nuo 10 val. r. — 7 val. v.; šeštadieniais — nuo 9 val. r. — 12 v.r.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais — uždaryta.

hamilton

"VILNIAUS" ŠAULIŲ RINKTINĖS KANADOJE ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Š. m. balandžio mėn. 26-27 d. d., Hamiltone, Ont., D. L. K. ALGIRDO Šaulių Kuopos globoje, praėjo VILNIAUS Šaulių Rinktinės atstovų suvažiavimas darbingoje, broliškoje, šauliškoje nuotaikoje. Dalyvavo 45 atstovai ir svečiai. Suvažiavimas pasižymėjo svarbių darbų užsimojimu, gražiu vakaru — koncertu, iškilmingomis pamaldomis.

Suvažiavimą skelbtu laiku atidarė VILNIAUS Šaulių Rinktinės p-kas Juozas Šiaučiuolis. Po Lietuvos, Kanados ir Rinktinės vėliavų įnešimo ir už Lietuvos laisvę žuvusiųjų brolių ir sesių šaulių pagerbimo rimbies minutė bei kun. J. Liaubos invokacijos, į Garbės prezidiumą buvo pakviesti: L. Š. S. T. Centro V-bos narys, Jūrų šaulių vadovas M. ABARIUS iš Detroito, Hamiltono Lietuvių Aušros Vartų Parapijos kleb. J. LIAUBA, Rinktinės garbės šaulys, Baltic Veterans Lygos pirmininkas S. JOKUBAITIS, Rinktinės garbės šaulė, moterų vadovė S. PETKEVIČIENĖ ir Rinktinės garbės šaulys, D. L. K. ALGIRDO Šaulių Kuopos p-kas P. KANOPA.

Darbo prezidiumą sudarė: P. KANOPA ir V. BAČENAS — pirmininkai ir A. MYLĖ ir J. KRIŠTOLAITIS — sekretoriai.

Mandatų Komisiją sudarė A. ŠETIKAS, G. AUGIENIS ir A. ŽUKAS.

Rinktinės atstovų Suvažiavimą sveikino žodžiu: C. V-bos atstovas M. Abarius, LŠ ST garbės p-ko prof. dr. V. Mantauto ir savitraščio "Nepriklausoma Lietuva" vardu — J. Šiaučiuolis, Hamiltono Lietuvių AV Parapijos kleb. J. Liauba, Baltic Veterans Lygos vardu S. Jokubaitis, Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje p-kas A. Patamsis, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanados Vietininkijos S. Beržinis ir DLK ALGIRDO Šaulių Kuopos vardu P. Kanopa.

1983 m. Rinktinės Atstovų Suvažiavimo Montrealyje protokolą perskaitė A. Mylė. Protokolas priimtas be pataisų.

Paskutiniųjų 3-jų metų Rinktinės veiklos pranešimus patiekė pirm. J. Šiaučiuolis, moterų vadovė S. Petkevičienė ir išdininkas A. Račinskas. Sportinio šaudymo vadovui neatvykus, pranešimo nebuvo. Rinktinės Kontrolės Komijos pranešimą padarė p-kas A. Patamsis.

Iš Rinktinės ir kuopų pranešimų paaiškėjo gyva ir darni šaulių veikla Kanadoje, ypač tautinių švenčių minėjimuose ir kultūrinėje plotmėje.

Svarbiausias Rinktinės paskutinių 3-jų metų eigoje darbas buvo 1984 m. VILNIAUS Šaulių Rinktinės Kanadoje metraščio išleidimas, kuris pareikalavo beveik 12 tūkstančių dol. lėšų ir kelių

metų darbo.

Virš 100 egz. metraščio, kaip dovana buvo išsiuntinėta visiems JAV ir Australijoje esantiems šaulių dali — niams, nepriklausomos Lietuvos atstovybėms, konsulatams, laikraščių redakcijoms, archyvams.

Dar yra neišplatintų apie 100 egz. Norintieji gali įsigyti atpiginta kaina (tik \$15). Platintojams duodama nuolaida.

Rinktinė apjungia Kanadoje esančius 9 dalinius: Vlado Pūtvo ir "Baltijos" š. k. Toronte, L. K. MINDAUGO ir "Neringos" š. k. Montrealyje, D. L. K. GEDIMINO š. k. Delhi, D. L. K. ALGIRDO š. k. Hamiltone, Povilo Lukšio š. k. St. Catharines, Maironio š. k. Sudbury ir "Viltijos" šaulių būrį Windsor.

Rinktinės pirmininko rinkimai praėjo sklandžiai. Į Rinktinės pirmininkus buvo pasiūlyta 4 kandidatai: J. Šiaučiuolis, S. Jokubaitis, P. Kanopa ir A. Mylė. Trims paskutiniams atsisakius, Vilniaus Šaulių Rinktinės Pirmininku, ketvirtai trijų metų kadencijai aklamacijos būdu tapo Juozas Šiaučiuolis. Jis Suvažiavimui paskelbė sekančios sudėties Rinktinės Valdybą:

J. ŠIAUČIULIS — pirmininkas, A. MYLĖ — vykdomasis vicepirmininkas, S. JOKUBAITIS — vicepirmininkas ryšiams su Kanados valdžia, Ig. PETRAUSKAS — vicepirmininkas visuomeniniams reikalams, P. GABRYŠ — sekretorius, A. RAČINSKAS — išdininkas, kun. dr. J. KUBILIUS, SJ — Rinktinės kapelionas, S. PETKEVIČIENĖ — Moterų Sekcijos vadovė, P. KANOPA — kultūriniam reikalams, L. BALAIŠIS — jūrų šaulių reikalams, B. KASPERAVIČIUS — sportinio šaudymo vadovas, J. ZAVYS — šaudymo vadovo pavaduotojas, V. SUŠINSKAS — Rinktinės vėliavininkas, G. RUGIENIS — Rinktinės čarterio globėjas. Rinktinės Komisija — pagrindė paliko buvusioji — A. PATAMSIŠ — pirmininkas, ir vietoje P. Kanopos, įėjusio į Rinktinės Valdybą — A. PETKEVIČIUS ir V. SAULIS — nariai.

Programą pranešinėjo L. Stungevičienė.

Padėkos žodį tarė P. Kanopa, o Rinktinės pirmininkas muz. D. Deksnys, Ald. Laugalienei ir L. Stungevičienei įteikė dovanų VILNIAUS šaulių Rinktinės Kanadoje metraštį.

(bus daugiau)

montreal

PAGERBTA JAUNOJI
AUTORĖ dr. MILDA
DANYTĖ

GEGUŽĖS 8 d., Seselių Namuose įvyko supažindinimas su dr. Mildos Danytės tės dokumentine knyga "DP LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA".

Montrealiečiai nustebino knygos autorę, nes susidomėjimas buvo toks didelis, kad neužteko kėdžių ir publikos dar vis rinkosi. To ji nesitikėjo. Manė, kad šio krašto papročiais — ateis, paspaus jai rankelę, pasakys, kaip malonu, kad parašėte tokią retą temą knygą, būdama tokia jauna, užkims sūrelio, užgers vynelio, gal nupirks vieną kitą egzempliorių ir, palinkėję viso geriausio, besišypsodami išeis.

Nors dažnai apkalbame patys savo apsnūdumus, nerangumus ir panašius simptomus, tačiau aktualios temos — kaip ir šios knygos pasirodymas, parodo ir mūsų kolonijos žmonių tikrą prigimtį. Susirinkome, apžiūrėjome įvairių imigrantų grupių nuotraukų parodėlę, susėdome, susikimšome ir įsmeigėme akis į išraudusią autorę už staliuko, apdėto knygomis. "Aš padėjau 7 kėdes, o jei reikės — pridėsiu" — aiškinosi ji.

Taigi. Autorė tik trumpai pasisakė, kaip atsirado tai knygai idėja, kaip ji yra dėkinga savo tėvui inž. J. V. Daniui už talką medžiagą renkant ir galop vyriausybės darbuotojams, kurie suteikė finansinės paramos ryžtis tokiam darbui. Medžiagos reikėjo rinkti tiesioginiai susitikimai su žmonėmis įvairiose Kanados vietovėse.

Dar vis žiūrėjome į dr. Mildą, manydami, kad tai tik įžanga, galvodami, kad išgirsime daugiau — gal apie tuos žmones tolimuose Kanados kampuose, su kuriais kalbėjosi, kokį įspūdį iš jų ji asmeniškai susidarė, ar kaip reikėjo grumtis su kanadiečiais valdininkais, o gal net ir kai kas tikėjosi, kad, va, ims ir pasigraudens, kaip sunku buvo tą kanygą parašyti. Tai būtų buvę arčiau mūsų tradicijos.

Nors ji visa to čia viešai neišpasakojo, montrealiečiai ją įvertino pasveikindami. KLB Montrelio Apylinkės Valdybos p-kas Arūnas Staškevičius pasiūlydama jaunos kartos kultūriniu įnašu, "NL" Redakcijos vardu pasveikino Birutę Nagienę, įvertindama



Prie staliuko prenumeratų ir aukų tarnybą "NL" SPAUDOS BALIUJE atliko L. BALAIŠIS ir E. ALINAUSKIENĖ. Tony's Photo.



Š. m. "NL" SPAUDOS BALIUJE salės tarnybą atliko: Petras KLEZAS ir Pranas DIKAITIS. Tony's Photo Studio

jos — užsiąžavimą imtis tokio, šio krašto akimis žiūrėti, "nepuošnaus" darbo, įvertindama jaunos mokslininkės ištermę ir rimtą dėmesį savo kilmės reikalams. Palinkėjo jai geriausios sekmes tolimesniems užsimonimams.

Montrealiečiai rinkosi prie staliuko, pirkosi sau ar

ir kitiems knygų, kiti nešėsi po kelias, gavo autografus ir sveikino autorę.

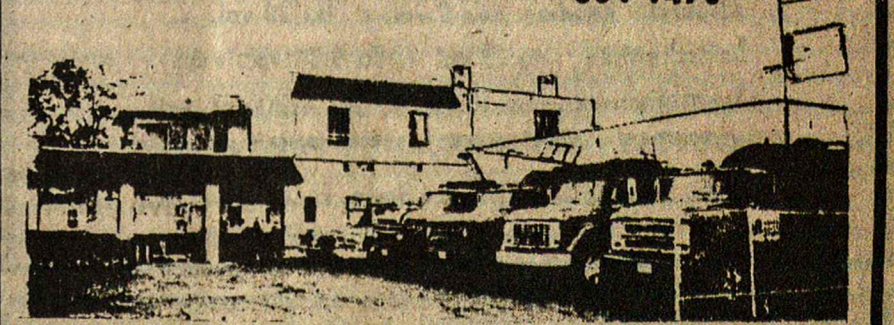
Vaišinosi pavasarišku vynu, uogomis, sūreliais ir keliais elegantiškais užkandėliais ir po truputį skirstėsi. Gal, kai bus daugiau laiko, autorė pakalbės daugiau, o svarbiausia — tikime, kad dar ir parašys.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO, IR JUMORO IR ĮSMINTIES!

• LAIKU ATSIUNTE PRENUMERATĄ — NEAPSUNKINA — TE SAVES IR PALENGVINATE MŪSŲ DARBĄ. AČIŲ. "NL"

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priimamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470



LAIDOJIMO ISTAIGA
FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956
MODERNIOS HONOLULU

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.v.
Narys of "Better Business" Buro

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

Dino

VALYKLA
SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

MONTREALIO

MONTREALIO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Montrealio Lituaništinė Mokykla užbaigė mokslo metus gegužės 11 d. Aušros Vartų Parapijos salėje. Po Motinos Dienos minėjimo buvo įteikti abiturientams Mokyklos baigimo diplomai.

Šiais metais Mokyklą lankė 33 mokiniai, veikė 7 skyriai, dirbo 6 mokytojai: Ses. Palmyra, Irena Adamonytė, Marytė Adamonytė, Joana Adamonytė, Linas Staskevičius ir Arūnas Staskevičius.

Mokslo sezono laikotarpįje Mokykla suruošė: KALĖDŲ EGLUTĘ, VASARIO 16 d. MINĖJIMĄ, dalyvavo bendrame Vasario 16 MINĖJIME ir atliko programą per MOTINOS DIENOS minėjimą.

Šiais metais Mokyklos mokiniai dalyvavo KONKURSE. Jie turėjo aprašyti Montrealio lietuviškas organizacijas. Dalyvavusiems Konkurse, Kanados Lietuvių Fondas skyrė PREMIJAS pagal klases. Žemesnių klasių mokiniai, dalyvavę Konkurse, gavo po \$20,- o vyresnių - po \$30.

Montrealio Lietuvių Kredito Unija LITAS skyrė premijas už geriausiai atliktus darbus. Iš jaunesnių grupės pirmą premiją \$25,- buvo paskirta Danutėi BULKAITEI. Po \$10,- gavo Jennifer BALTUONYTĖ ir Venta RUTKAUSKAITĖ. Iš vyresnių grupės pirmą premiją \$25,- buvo paskirta Linai CELTORIŪTEI; Ona BENIUTĖ gavo \$10.

Rudenį pradėsime darbą tose pačiose patalpose. Klases bus suskirstytos, atsižvelgiant į mokinių amžių ir lietuvių kalbos mokėjimą.

BUS KLASĖS IR LIETUVIŠKAI NEKALBANTIEMS. Vairūs, kurie šį rudenį pradės lankyti Lituaništinę Mokyklą, PRAŠAU REGISTRUOTI JAU DABAR. NE LAUKIANT PASKUTINIŲ DIENŲ prieš pradedant darbą Mokykloje. Norime žinoti, KIEK mokinių lankys, kad galėtume SUSKIRSTYTI KLASES ir PARUŠTI ATITINKAMĄ PROGRAMĄ.

Dėl registracijos skambinti Mokyklos Vedėjai tel: 256-5355. Joana Adamonytė, Mokyklos Vedėja

BIRŽELIO TRĖMIMU MINĖJIMAS

VYKS

BIRŽELIO 17 d. ANTRADIENĮ 7 val. vak.

DOMINION SKVERE

- 7 val. v. Vainiko padėjimas ir žodį tars GILBERT CHARTRAND
- 7:30 v. EKUMENINĖS PAMALDOS Mary Queen of the World Katedroje

Gieda "PAVASARIS" ir MONTREALIO VYRŲ OKTETAS,

dir. muz. INGRID TARK, vargonuoja Mme MADELEINE ROCH.

VISI KVIEČIAMI GAUSIAI DALYVAUTI!

RUOŠIA: LATVIŲ BENDRUOMENĖ



Š.m. "NL" SPAUDOS VAKARO - BALIAUS Montrealyje dalis maloniai aptarnavusių stalus, iš kairės: Vilija LUKOŠEVIČIŪTĖ, Lynn SKARDŽIUTĖ, Teresė MICKIENĖ, Jara RAMANAUSKAITĖ, vadovaujant veteranei parengimų darbuotojai Monikai ŠIAUČIULIENEI ir jos padėjėjai Š. BABRAUSKIENEI.

Tony's Photo Studio

DĖMESIO "LITO" NARIAMS Pradedant VASAROS sezoną, LITAS bus SEKMADIENIAIS UŽDARYTAS nuo GEGUŽĖS 15 d. iki SPALIO 15 dienos.

• E. Krasowski iniciatyva, L. ir G. Balaišių namuose buvo surengtas neti - kėtas gimtadienio pagerbimas Nijolei BAGDŽIŪNEI.

Susirinko artimų draugų būrys, apie 20 žmonių, kurie pasveikino suaktyvininkę, įteikė gražią ir vertingą dovaną bei labai maloniai ir linksmiai praleido ilgą vakarą.

• RŪTA ŽURKEVIČIŪTĖ ir TIMOTHY H. LEBLANC sumainė žiedus gegužės 24 d. Aušros Vartų bažnyčioje.

• AV PARAPIJOS CHORAS, ištikimai ir gražiai giedojęs kiekvieną sekmadienį, pradeda vasaros atostogas. Gegužės 25 d., po pamaldų AV salėje ta proga suruošė sezoną užbaigtuves.

• Tėv. J. KUBILIUS paguldėtas į Royal Victoria ligoninę sveikatos tyrimui.

• SESELĖS - TERESĖ iš Putnamo, Ses. MARGARITA ir Ses. LORETA iš Toronto lankėsi Montrealyje, Sese - lių Namuose.

• AUGUSTINAS MYLĖ ir ALBINAS URBONAS išvyko kelių dienų žuvavimo atostogų prie Baskatongo ežero. Baskatongo ežerą jau nuo seno yra pmėgę lietuviai.

• VAŠKELIS Pierre (Petrus), išstarnavęs Montrealio miesto policijoje 21 metus, žuvo automobilio katastrofoje.

• Iš ŠV. KAZIMIERO bažnyčios palaidotas Toronto mi - rės WAITKUS Richard, 31 m., Notre Dame des Neiges kapinėse, Montrealyje.

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.



Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų patalų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siūva ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

TONY
PHOTO
STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SÈVE St. MONTREAL, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

SKYRIAI: 3907 A ROSEMONT BLVD. ir

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

KASOS VALANDOS

1475 DE SÈVE 3907 A ROSEMONT ŠV. KAZIMIERO PAR.

Pirm. Antr. Treč. 9:00-3:00

Ketvirtadieniai 12:00-8:00 4:00-8:00

Penktadieniai 10:00-6:00 2:00-6:00

Sekmadieniai 10:30-12:30 10:30-12:30

DUODAME VISUS BANKINIUS
PATARNAVIMUS

AKTYVAS VIRŠ \$ 17,000,000. REZERVAS \$ 600,000.

DABARTINIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

Vasaros sezono laiku nuo GEGUŽĖS 15 d. iki SPALIO 15 d.
SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Įvairūs gėrimai

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

Mėsa kepta ant iešmo. Vėsinama salė.

• Reception Hall •

Priėmimų salė 2-me aukšte, talpina apie 120 asmenų,
tinkama banketams, vedyboms ir kitiems susibūrimams.

6201 Bannantyne, Verdun

(coin Allard corner)

768-2707 - 768-9189



- Automobilių nuoma
- Naujų ir vartotų pasirinkimas
- Pardavimas ir
- Aptarnavimas

5987 Verdun Ave., Verdun, P.Q. H4H 1M6

Tel.: (514) 768-2551

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!



Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBĖ •
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

MEMBER



FOTOM.L.S.
SYSTEM

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 Residence: 737-0844.

TEL.: (514) 767-4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS

1440 St. Catherine St. W.

Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235

Namų: 761-4875

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas

8806 Centrale, coin corner 45e ave.

suite 209, 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.

Šeštadieniai: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.

Sekmadieniai: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.

GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

SUITE 2039, SUN LIFE BUILDING

1155, rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430